DARBININKAS

LIV NR. 33 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽIS - MAY 9, 1969 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Prekyba su Maskva, nedarbas, taikos karių planas

Atšildytą kiaušinienę norima pirkti JAV milijonais

PANORO PREKYBOS SU KOMUNISTAIS

Jau 20 metų kaip varžomas JAV prekių eksportas į Rusiją ir kitus komunistų valdomus kraštus. Pradžioj buvo labai griežtai, pamažu vis lengvėjo, leidžiamų išvežti prekių sąrašas vis ilgėjo. Visam eksportui į tą pusę reikia prekybos departamento leidimų. Ikšiol didžiosios bendrovės susilaikydavo nuo tos politikos kritikos, bet šiais metais atsirasią daug liudijančių už kontrolės panaikinimą viskam, išskyrus grynai kariškas prekes. Proga atsiras dar šį mėnesį, kada kongrese bus svarstomas Eksporto kontrolės įstatymo pratęsimas. Jeigu ir prekybos departamentas tą nuomonę paremtų, įstatymas gali būti labai pakeistas. Vyriausybė dar savo nuomonės nepasakė.

Suvaržymų priešai sako, kad dabar kontrolė jau nebeveiksminga, nes iš JAV draudžiamas išvežti prekes komunistai gauna iš kitur, o amerikiečiai tik bizni praranda. Pereitais metais JAV eksportas į komunistinius Europos kraštus pasiekė 217 mil. dol., iš kurių 57.5 mil. dol. teko Rusijai, gi V. Europos kraštai per tą patį laiką pardavė ten prekių už 5 bil. dol.

ABM KAŠTUOS DAUGIAU NEGU SAKYTA

Krašto apsaugos departamentas jau antras mėnuo kartoja klaidingas sumas kalbėdamas apie išlaidas, kurių pareikalaus antiraketinių raketų užtvaros įrengimas numatytose vietose. Mat, skaičiuodami išlaidas pamiršo, kad raketos dar be atominių galvų (smaigalių), kurias reiks pagaminti. Ir tai kaštuos apie 1.2 bilijono dolerių. Taigi visai muzikai užvesti reiks beveik 8 bil. dol., gi buvo skelbiama, kad užteks 6.6 bil. dol. Tos išlaidos išdėstytos 6-7 metams. Klaidą sučiupo sen. Cooper, kuris yra ABM priešų vadas.

Krašto apsaugos departamentas išgelbėjo savo garbę, primindamas senatoriui, kad jis ne visą medžiagą iki galo paskaitė, nes trūkstama suma už atominius smaigalius yra įrašyta Atominės Energijos komisijos išlaidose.

DAUGIAU BEDARBIŲ

Balandžio mėn. darbo statistika rodo, kad bedarbių skaičius kai kuriose grupėse padidėjo, bet bendras dirbančiųjų skaičius balandžio mėn. padidėjo 335,000. Viso dirbančiųjų buvo 79.6 milijono.

Atsirado daugiau bedarbių negrių moterų kolonoj, baltųjų dirbančiųjų skaičius liko nepasikeitęs.

Nuogąstaujama, kad ūkinės veiklos pristabdymas, siekiant sumažinti infliacijos spaudimą, gali žymiai padidinti nedarbą, bet vyriausybės ekonomistai tvirtina, kad to pavojaus būsią tuo tarpu išvengta įjungiant į apmokymo kursus tuos, kurie neturi jokio profesinio pasiruošimo. Tokių yra gana daug negrų ir portorikiečų tarpe. Tam tikslui biudžete yra numatytos gana didelės sumos tose programose, kurios skirtos neturtui šalinti. Tad tuo tarpu balandžio mėn. statistika apie nedarbo pavojų dar nieko tikro nepasako.

TAIKOS DALINIŲ TELKIMO PLANAS

Kai A. Goldbergas dėl kai kurių trūkumų turėjo trauktis iš JAV ambasadoriaus prie J. Tautų vietos, jis nuėjo į privačią organizaciją, kuri rūpinasi J. Tautų idėjų skleidimu Amerikos visuomenėje, ypač jaunuomenėje. Neilgtrukus ėmė skelbti, kad per ją pasaulio taikai galėsiąs daugiau pasitarnauti negu būdamas ambasadoriumi prie J. Tautų. Neseniai pasirodė jo pastangų pirmasis vaisius.

Jis pasikvietė 26 žymius amerikiečius, kad tie pasiūlytų planą sudaryti nuolatiniam kariniam daliniui, kurį J. Tautos, reikalui esant, galėtų panaudoti taikos saugojimo tikslams. Tokį reikalą numato J. Tautų chartos 43 straipsnis, tokie kariniai daliniai jau buvo panaudoti Konge, dabar yra Kipre ir prie Suezo kanalo krantų. Jie ikšiol sudarinėjami tik reikalui atsiradus, visas rūpestis jais sukrinta ant gen. sekretoriaus pečių, bet dėl jų išlaikymo susipyko didieji ir visas reikalas pakibo ore. Taip atsitiko todėl, kad su tuo reikalu greit gali pasidaryti pavojinga politika, nes kiekvienas tų vadinamų didžiųjų bijo, kad kuris nors jų nepaglemžtų savo kontrolėn. Susipykimas prasidėjo nuo Kongo, kur Maskva jau buvo pasirengusi viską su Lubumbos pagalba paimti, bet J. Tautų karinių dalinių atsiuntimas sumaišė visas kortas. Rusija, pasitelkusi Prancūziją ir kaikurias arabų valstybes, atsikeršijo nemokėdama savo dalies, kuri jai buvo paskirta mokėti už tą dalinių išlaikymą.

A. Goldbergo taikos sudarytas planas yra paėmęs daug minčių iš daugybės kitų pasiūlymų, nes jų jau yra daug buvę, bet turi vieną didelį trūkumą, kad tų dalinių išlaikymo didžiausią naštą suverčia ant JV pečių. Štai pagrindiniai jo bruožai.

Pirma, sudaromas nuolatinis specialiai apmokytų 25,000 vyrų dalinys su sausumos, aviacijos ir laivyno padaliniais ir 15,000 vyrų rezervas. Vyrai imami iš J. Tautų narių, bet į jų tarpą neįeina penki nuolatiniai S. Tarybos nariai. Tarnybinis įsipareigojimas mažiausiai vieneri metai. Dalinys yra J. Tautų dispozicijoje.

Antra, pagalbines priemones, kaip antai lėktuvus, laivus ir kitą stambųjį inventorių parūpina S. Tarybos nuolatiniai nariai (JAV, Anglija, Prancūzija, Sovietai ir Kinija).

Trečia, JT sekretoriate sudaromas biuras visam tam reikalui tvarkyti; jam ir gen. sekretoriui padeda dar tvarkytis seniai sudarytas, ikšiol jokio darbo neturįs, bet nuolat budįs Karinis komitetas.

Ketvirta, sudaromas 60 mil. dol. fondas taikos palaikymo operacijoms finansuoti. Jis sudedamas savanoriškomis vyriausybių aukomis, bet JAV visada duoda 50 proc.

Penkta, likviduojama J. Tautų skola, kuri susidarė taikos palaikymo operacijas Konge bevykdant. Iš tikrųjų tą skolą turėtų sumokėti Rusija ir Prancūzija, nes jos savo dalies tada nemokėjo. Trečdalį tos skolos vėl siūloma Amerikai padengti. Taigi su tuo planu suriša Amerikai siūloma mokėti suma pasiektų apie 50 mil. dol.

Viskas tame plane yra paimta iš senų pasiūlymų, išskyrus labai "genialią" idėją, kad visa finansavimo našta sudėta ant Amerikos pečių. Planas įteiktas JAV misijai prie J. Tautų. Iš ten, žinoma, eis į valstybės departamentą ir prezidentūrą. Bet sunku būtų tikėtis, kad JV tokią finansinę naštą galėtų sutikti paimti, nes tai būtų bandymas nupirkti nenuperkamą daiktą.

Rumunai dar nepasidavė

Viena. — Čia turima žinių, jog Rumunijos vadai vis dar nesutinką, kad Varšuvos pakto organai davinėtų įsakymus Rumunijos kariuomenei arba siuntinėtų svetimus karinius dalinius į Rumunijos teritoriją.

Varšuvos pakto narių politinio komiteto posėdžio Budapešte proga, Rumunijos kompartijos laikraštų Scinteia tilpo toks komentaras: "Tik teisėtai išrinkti Rumunijos konstituciniai organai, atstovaują visos rumunų tautos valią, yra vieninteliai organai, kurie gali nurodinėti Rumunijos karinėms pajėgoms veiklos uždavinius arba leisti svetimoms karinėms pajėgoms atvykti į Rumunijos teritoriją".

Po tokio pareiškimo buvo pridėta, kad Varšuvos paktas buvo sudarytas vienam vieninteliam tikslui—atremti narį palietusią "imperialistų agresiją". Jokiai kitai veiklai jis negali būti panaudotas. Tai aiškus pasakymas, kad Varšuvos pakto nariai negalėjo būti verčiami dalyvauti Čekoslovakijos okupacijoj, nes joks "imperialistas" Čekoslovakijos nebuvo užpuolęs. Vienintelis imperialistas tuo atveju buvo tik Sov. Sąjunga.

Kaltė buvo melas

William N. Otis

Praga. — Po 18 metų Čekoslovakijoj paskelbta, kad teismas surado, jog amerikietis žurnalistas W. N. Oatis, 1951 apkaltintas šnipinėjimu ir nuteistas 10 metų kalėti, buvo neteisingai apkaltintas. Byla buvo sudaryta įsakius iš viršaus, nes norėta atsikratyti užsienio žurnalistų. Rasti nekalti ir du su juo dirbę ir nuteisti čekai. Po dviejų metų Oatis buvo paleistas ir leista išvykti namo. Dabar jis dirba kaip žurnalistas prie J. Tautų.

— Iš Romos grįžtantį New Yorko arkivyskupą kardinolą Cooke prie šv. Patriko katedros pasitiko gubernatorius N. Rockefeller, meras Lindsay, prezidento Nixono atstovas transportacijos sekretorius Volpe ir minios žmonių.

— Valstybės sekretorius Rogers galįs iš tos vietos po kelių mėnesių pasitraukti ir pereiti į aukščiausią teismą, gal net pirmininku, nes toji vieta bus laisva birželio mėn. W. Rogers gandą paneigė.

— Maskva vėl paraginusi Washingtoną, kad greičiau pradėtų sutartas ginklavimosi sustabdymo derybas. Tuo reikalu Pravdoje net straipsnis buvo patalpintas, peikiąs Ameriką už ABM užtvarų statymą.

Maskva pasiūlė Bonnai parduoti naftą

Bonna. — Maskva ir Ulbrichto vyriausybė pasiūlė V. Vokietijai pravesti į jos teritoriją naftotekį rusiškai naftai ir dujoms į Vokietiją pumpuoti. Pasiūlymą Rusijos vardu padaręs jos užsienio prekybos ministeris Patoličevas, apsilankęs dabar vykstančioj Hanoverio pramonės parodoj. Jis net sutartį padaręs su vokiečių Thyssen firma, kad ji pastatytų prie Maskvos fabriką gaminti gamtinių dujų vamzdžiams, nuo kurių rusas negalėjęs atsitraukti juos pamatęs. Firmai priklauso vamzdžių patentas. Tie patys vamzdžiai būtų vartojami, jei Bonna sutiktų tuo keliu Sovietų naftą priimti.

Draugystės vardu pavadinta naftos linija per Rusiją ir Lenkiją jau yra atvesta iki Schwedto prie Oderio, kur yra pastatytas R. Vokietijos petrochemijos kombinatas, gaunąs per 4 mil. tonų sovietų naftos. R. Vokietija įlindo su pasiūlymu todėl, kad ji nori atlikti linijos tiesimo darbus per savo teritoriją.

Pasiūlymas sukėlė daug spėliojimų Europoj. Bonnos vyriausybė atsakymo dar nedavė, nes visą reikalą tebetyrinėja įvairių sričių specialistai.

Sovietiškos draugystės naftotekis, per kurį Maskva siūlo Bonnai pumpuoti savo naftą. Jis jau atvestas iki Oderio upės.

Solistė Lilija Šukytė vyksta į Vokietiją

Lilija Šukytė, Metropolitan operos solistė, gegužės 29 išvyksta gastroliuoti į V. Vokietiją. Šiame sezone du mėnesius dainuos Miuncheno operoje kaip viena iš pagrindinių sopranų. Debiutuos W. A. Mozarto operoje "Cosi Fan Tutte" atlikdama pagrindinį Fiordiligi vaidmenį. Dainuos originalioje — italų kalboje. Rugpiūčio mėn. vėl grįš į New Yorką, kur dainuos Metropolitan operoje.

1970 metų sezone pastoviai dainuos Metropolitan operoje, o Miunchene operoje dainuos keturis mėnesius, atlikdama keturiose operose pagrindinius (Mimi, Nanetta, Micaela ir Euridice) vaidmenis.

Vokiečių švietimo ministerija gruodžio mėn. planuoja filmuoti "Cosi Fan Tutte" operos pastatymą, kuriame pagrindinį soprano vaidmenį atliks Lilija Šukytė. Dėl filmo galutinai dar nesutarta.

Šalia tiesioginių solistės įsipareigojimų Metropolitan operoje, Lilija Šukytė yra koncertavusi Washingtone, D.C., Floridoj, Toronte ir kitur. Taip pat dainavo Baltimorės ir Hartfordo operose. Hartfordo operoj kovo mėn. dainavo G. Puccini "Turandot" operoje Liu vaidmenį. Kartu toj operoj dainavo ir garsioji Birgit Nilsson (Turandot vaidmenį) ir tenoras Barioni. L. Šukytės dainavimą kritikai ypač gerai įvertino.

Pradėjusi su dainų rečitaliais, L. Šukytė šio žanro neapleidžia ir dabar, su rečitaliais pasirodžiusi daugely lietuvių kolonijų ir pas amerikiečius.

Ateity pramatomi keli koncertai su simfoniniu orkestru Kanadoj ir su Metropolitan opera. Šiais metais taip pat yra numačiusi vėl dainuoti ir pas lietuvius.

Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė. Nuotr. V. Maželio

Pradėjo rikiuotis Europos vienytojai

Posėdžiavo 18 valstybių ministeriai

Londonas. — Jau 20 metų kaip Europos vyriausybės ir privatūs žymių piliečių sambūriai tarp dviejų pasaulinių karų jau stipriai išpopuliarintai Pan-Europos idėjai bando surasti organizacines formas. Susivienijusios Europos tikslas visiems suprantamas, bet skirtumai prasideda tada, kada reikia surasti formas ir valstybių suverenumo apribojimo laipsnį. Federacija, konferencija ar kokia kita palaidesnė forma? Kokie reikalai ir kiek tvarkomi europine valia, kokie ir kiek paliekami kiekvieno nario valiai?

Po II pasaulinio karo ta kryptimi gerokai pasistumta pirmyn: jau yra užuomazga Europos parlamento, jau bent šešios valstybės sugebėjo sudaryti bendrą rinką ir viena kitai muitus panaikinti, anglies ir geležies pramonę visos šešios sutartinai tvarkyti, yra net Europos Žmogaus Teisių Tribunolas ir kiti mažesni dalykai. Nepamirština ir Šiaurės Atlanto pakto organizacija, kurios karinkoji dalis de Gaulle pastangomis jau apgadinta. Bet tai maža pradžia: branduolį sudaro tik šešios valstybės ir bendrai tvarko tik vieną kitą ūkinį klausimą. Dar trūksta jų tarpe daugelio valstybių ir politinės kepurės.

Stipriausia Skatintoja

Stipriausia Europos politinio susivienijimo skatintoja turėjo būti Europos Taryba, sudaryta 1949 iš šių valstybių: Airijos, Austrijos, Belgijos, Britanijos, Danijos, Graikijos, Italijos, Islandijos, Kipro, Liuksemburgo, Maltos, Norvegijos, Olandijos, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, Turkijos, V. Vokietijos. Visa, kas ikšiol padaryta, padaryta Europos Tarybos iniciatyva ir parama.

Su de Gaulle sugrįžimu prie Prancūzijos vairo visos vienijimosi pastangos sustojo, nes buvo jau prieita prie tos vietos, kada reikėjo pradėti eiti giliau, kur jau paliečiamas valstybės suverenumas. Šitas dalykas de Gaulle buvo šventas, nepajudinamas, todėl vežimas ir įklimpo.

Šią savaitę Europos Tarybos narių užsienio reikalų ministeriai buvo susirinkę Londone dvidešimtmečio sukakties švęsti. De Gaulle iš kelio pasitraukus, visos kalbos jau sukosi apie tai, kaip vėl politinį Europos apsivienijimą pradėti stumti pirmyn. Niekas nemano, kad tai greitai pasiektinas tikslas, bet visi už tai, kad vėl reikia pradėti ta kryptimi dirbti. Nors pamažu, bet pastoviai. Italijos užsienio reikalų ministeris P. Nenni, pajėgęs atsiplėšti nuo komunistų ir pasidaryti gana konservatyviu socialistu, bet karštu europiečiu ir Rusijos užsienio politikos smerkėju, yra vienas iš tų, kurs ragina pradėti Europos apsivienijimą nuo Europos parlamento įkūrimo ilgai nedelsiant.

Pradėti nuo Rinkos

Bet politinis vienijimasis pradės judėti tik tada, kada atsidarys durys į Bendrąją Rinką ir kitoms Europos valstybėms, gal pirmiausia Anglijai. V. Vokietijos finansų ministeris J. Strauss jau pilna burna kalba, kad Prancūzijos priešinimasis įleisti Angliją buvo tik asmeniškas de Gaulle užsispyrimas. Jo tvirtinimu, prancūzų ūkiniai sluoksniai buvę kitos nuomonės, todėl dabar atėjęs laikas ir jiems pasireikšti. Kad taip gali atsitikti, spręstina iš jau žinomo prezidentinio kandidato G. Pompidou pareiškimo, kad tas klausimas bus persvarstytas, jeigu jis bus išrinktas prezidentu.

Esą tame reikale ir politinio momento. De Gaulle visą savo pyktį buvo nukreipęs į Angliją ir nepajėgęs suprasti, kad visos jo pastangos pirmauti Europoje ir siekti susitarimo su Rusija greit neteks jokio svorio, nes diena arti, kada V. Vokietija kaip politinė ir ūkinė galybė bus stipriausia Europoje. Kad būtų pusiausvyra ne tik Bendrojoj Rinkoj, bet ir pastovumas politinėj Europos raidoj, Anglijos įjungimas į Europą esąs būtinas. Tai suprantąs Pompidou ir kiti, bet to neva nesupratęs de Gaulle.

Rusija nepasikeitė

Iš čia plaukia visos viltys, kad Europos kraštai galės politiniai suartėti ir kariniai sustiprėti, nes dar niekas nepasikeitė Rusijos pusėj, kad būtų galima apie tai užmiršti. Visi Europos Tarybos pašnekesiai Londone šiomis dienomis ypač tuo domėjosi ir įvairiuose posėdžiuose planavo, kaip ir nuo kur pradėti. Britams dėl narystės Bendrojoj Rinkoj buvo patarta gerai pasirengti ir visiems jos nariams savo kortas atvirai parodyti. Jų pareiga įrodyti, kas iš to bus ne tik jiems, bet ir Europai.

Kadangi Prancūzijos vyriausybė dabar nepajėgi svarbių sprendimų daryti, patarta nedaryti į ją jokio spaudimo. Britams su Bendrosios Rinkos byla patarta pasirodyti tik vėlyvą rudenį, jeigu, žinoma, Prancūzijoj laimės tas, kurio tikimasi. Toks pat nusistatymas esąs dėl Prancūzijos santykių su Nato, kur reikalai jau nėra tokie blogi. Juk dabar jau faktiškai Prancūzija yra sugrįžusi prie karinio bendradarbiavimo, tik nėra oficialaus ryšio su Nato viršūnių organais, tai yra su karinės Nato organizacijos vadovybe. Bet jų karinėje spaudoje tas klausimas jau atvirai svarstomas, gi to nebūtų buvę galima daryti be de Gaulle žinios ir sutikimo. Taigi kariškiai iš de Gaulle pajėgė daugiau išpešti negu ekonomistai.

— Arabai teroristai, neva pabėgėliai iš Palestinos, atsuko savo ginklus prieš Libano kariuomenę. Ryšium su tuo skelbiama, kad tai ne Libane gyvenančių pabėgėlių darbas, bet iš Syrijos atsiųstų agentų, tarnaujančių kažin kieno nešvariems tikslams. Dėl tų įvykių, vis tirštėjančių, Libane padėtis labai įsitempė.

Jum įsakoma išvykti iš Sovietų Sąjungos per 48 valandas

Su kokiais įspūdžiais Valė parvyko į Ameriką (4)

Įspėjimai dukteriai ir motinai:

Trečią dieną nuo atvykimo, nepasibeldęs į duris, įėjo žmogus su portfeliu. Paprašė Valės dokumentų ir ilgai juos žiūrinėjo, paskui užsirašinėjo. Paprašė, kad motina minutėlei išeitų už durų. Tada Valei tarė: Patariu jum nesipasakoti apie savo gyvenimą užsienyje ir kuo mažiau susitikinėti su žmonėm. Niekam iš to naudos nebus, o žalos gali būti, pridūrė išeidamas.

Motina grįžo ir nė neklausė, ko svečias norėjo. Ji paaiškino nuo savęs: "Kai pradėjau gauti iš tavęs laiškus ir siuntinius, mane tokie ėmė lankyti. Tu nesupratai mano užuominų laiškuose, bet kaip gi aš tau per laiškus galėjau viską paaiškinti. Juk laiškų man neatnešdavo į namus. Reikdavo nueiti į paštą, parodyti pasą, ir tada gaudavau tavo laišką, kuris būdavo jau atplėštas. Sykį man viršininkas draugiškai pasakė: "Parašykite savo dukrai, kad perdaug nesigirtų savo gyvenimu. Gali jum nutraukti susirašinėjimą."

Katakombų bažnyčia:

Po ano įspėjimo Valė apsirengė kaip visos vietinės moterys, ėjo į rinką, derėjosi dėl poros kapeikų kaip ir visos. Trys rubliai už viščiuką jai rodės per didelė kaina, kai lygino su Amerika, kur tokia mėsa pigiausia.

Patyrė sykį, kad motina kiekvieną šeštadienį vakarais eina melstis. Kiekvieną kartą pas kurį kitą tikintįjį susirenka. Ten ateina ir dvasininkas. Susirinkusieji pusbalsiu pagieda, paskui su dvasininku kalbasi religinėm temom. Valė prašėsi, kad ir ją paimtų motina su savim į tokią "katakombinę bažnyčią". Bet motina griežtai atsisakė:

"Vaikeli, visko gali būti — gali būti skundų ir suėmimų. Mum — kas mum daugiau bus ...surašys, įtrauks į savo leistrus, išvaikys. Žinoma, dvasininkui bus blogiau. Bet tau nedovanos — išsiųs bematant. Negelbės tavęs nė tavo amerikoniškas pasas."

Kodėl renkasi į "slaptąją bažnyčią", motina čia pat paaiškino: Esą yra vieša bažnyčia ir du dvasininkai prie jos — nauji, jauni. "Bet mes jais nepasitikim. Jie seminarijas išėjo jau sovietines. Ne, tai jau ne mūsų dvasininkai..."

Pakvietimas ir...:

Sykį grįžusi iš turgaus, Valė rado belaukiantį valdininką su portfeliu. Jis atnešė Valei kvietimą atvykti į vyriausią milicijos valdybą.

Nurodytą dieną ir valandą Valė atvyko ir ją nukreipė į 'specskyrių'. Jo viršininkas pranešė Valei: jum įsakoma išvykti iš Sovietų Sąjungos per 48 valandas.

"Kodėl? Kuo nusikaltau?"

"Jeigu jus išsiunčia, tai, vadinas, kaltė yra. Pas mus klaidų nėra. Smulkmenų nežinau. Ir nemėginkite aiškintis. Sprendimai iš šio skyriaus yra neatšaukiami."

Valė žinią sutiko ašarom. Bet motina pratarė: "Na, ir ačiū Dievui, Valečka. Grįžk pas savo vyrą ir vaikučius. O mudu su Volodia gyvensim po senovei. Bent nebus pavydo".

"Kokio pavydo, mama?"

"Viešpatie! Mes gi dabar tapome ne toki kaip visi: ir valgom geriau, ir apsitaisėm geriau kaip kiti. O žmogus nemėgsta, kad jam lygus staiga imtų geriau gyventi. Argi tu nežinai, kad yra žmonių, kurie jaučiasi geriau, jeigu kitiem yra blogiau? O mes dabar nebe tokie kaip visi. Vis Amerikos dėka... Arba vėl — tu man nieko nesakius nuėjai į butų valdybą, norėjai, kad mane ir Volodią perkeltų į geresnį kambarį. Norėjai gero, o išėjo priešingai. Ar tu gi nežinai? Pasklaidė gandus, kad tu norėjai duoti kyšį, bet iš tavęs nepriėmė. Kalbos tarp kaimynų baltą apvertė juodu. Nes mes visi žinom, kad ten be tepimo nieko nepadarysi... Arba dar — vakarais išeinam prie vartelių pasėdėti, su bobom paplepėti. Nors tu apsirengus kaip ir visos kitos, bet visos žino, kad tu esi svetima, nes gyveni taip, kaip mes ir nesapnuojam. Visi tau žiūri į veidą, klauso tavo pasakojimų, kaip jūs ten gyvenate. Tu nesusilaikei, kai ta storulė pradėjo koliuoti jūsų Ameriką. Tu ėmei ją ginti. Ji gi tyčia norėjo tave pakurstyti. O tu ir pasidavei ir ėmei pasakotis, kiek tavo buto kambarių, kaip butą apšildo tik mygtuko paspaudimu; kaip lengva skalbti — skalbinius į mašiną, o pati prie televizijos; kaip jūs sėdate į mašiną, važiuojate į krautuvę, susiperkat visai savaitei maistą, sukišat į šaldytuvą, ir per pusę valandos visas tas darbas baigtas. O mes gi valandas stovim eilėse. Tiki žmonės ar ne, bet ima pykti. Pykti dėl savo gyvenimo prakeikto, sunkaus. Kas kaltas dėl tokio likimo? Negi patys? Ne, išeina, kad kalta valdžia, sovietinė valdžia. Vadinas, tu prieš ją ir kurstai. O tavo pasakojimai nepasilieka vietoj, gyvai perbėga per visą miestą su pagražinimais. O gal ir tyčiom atsiunčia tokius, kurie kursto, kad tu atvirai išsikalbėtum, ir paskui galėtų tave apkaltinti."

"Mamučiuk, tai kodėl man nesakei?"

"Sakiau, brangioji, bet tu užmiršai. Mes ir savo tarpe kalbam ne apie viską, o prie svetimų žmonių nieku gyvu nepasakysi, kas ant širdies. Pasisaugosi. Tiesa, dabar taip nesuima ir neišsiunčia kaip kitados, bet ir į leistrus niekas nenori patekti. Manai, man lengva su tavim atsiskirti. Bet vis tiek man bus ramiau, kada tu būsi namie, o ne pas mane. Jei panorės prikibti, tai jokis pasas nepadės. O mudu su Volodia vėl imsim gyventi taip kaip ir visi kiti".

Valė iš keturių savo lagaminų parsivežė tik vieną, bet parsivežė didelę gyvenimo patirtį, nes gyvenimą savo tėviškėje pamatė savo akimis.

Los Angeles šv. Kazimiero parapijos choras išpildo kompozitoriaus Br. Budriūno kūrinius, už kuriuos laimėjo PLB premijas. Chorui diriguoja pats kompozitorius. Solo dainuoja B. Dabšienė. Koncertas įvyko kompozitoriaus pagerbimo vakare, kada PLB vicepirmininkas dr. A. Butkus įteikė jam premijas. Nuotr. L. Kanto

TAI NEBUVO NAUJAS POSŪKIS LB LAIKYSENOJE

Paryškinimas dėl Bendruomenės rinktų aukų

Ne taip seniai tiek JAV LB centro valdyba, tiek jos paskiri nariai dalyje mūsų spaudos susilaukė itin aštrių užsipuolimų dėl Lietuvių Bendruomenėje pakartotinai pasireiškusios iniciatyvos Vasario 16 proga rinkti aukas ir Bendruomenei. Pastangos susitelkti Vasario 16 proga lėšų tai bendruomeninės veiklos sričiai, kuri išeina už lietuvių visuomenės ribų ir tuo būdu pasitarnauja ne tiek tautiniam išsilaikymui, kiek Lietuvos ir jos padėties garsinimui kitataučių visuomenėje, susilaukė kai kuriuose mūsų laikraščiuose reakcijos, pasižyminčios ne tiek racionališku reikalo svarstymu, kiek kupinos asmeniškų įžeidinėjimų. Siekdama įnešti aiškumo esamon padėtin, JAV LB centro valdyba pateikia šiuos konstatavimus:

1. JAV LB centro valdybos bendraraščiuose, kurie reguliariai siuntinėjami lietuvių spaudai, ir šiais metais padarytas paraginimas Bendruomenės parengimuose laisvo apsisprendimo principu telkti aukas Vasario 16 proga ir Bendruomenei, nesudarė jokio posūkio JV LB laikysenoje. Jau ne vėliau kaip nuo 1961-1962 tai buvo nuolat daroma su tuometinių LB institucijų (centro valdybos, apygardų ir apylinkių valdybų) pritarimu. Per eilę metų ir vėliau šie vajai buvo LB rėmuose vykdomi, nesusilaukiant tokios reakcijos kaip kad 1969.

2. Šiais metais, kaip ir bet kada anksčiau, LB labui Vasario 16 proga vykdytas vajus nėra JAV LB centro valdybos iniciatyvos išdava. Tiek anksčiau, tiek ir šių metų pradžioje įvairūs apygardiniai suvažiavimai bei apylinkių pasisakymai išreiškė bendrą nusistatymą JAV LB visumoje. JAV LB centro valdybai liko tik pareiga šiuos nusistatymus, kuriem priešintis ji neturėjo pagrindo, susumuoti ir formuluoti vykdymo instrukcijom.

3. JAV LB, telkdama lėšų Vasario 16 proga ir sau, nesiekia griauti jokios kitos lietuvių institucijos. Institucijas griauti ar stiprinti tegali tik organizacijos ar asmenys, kurie jas sudaro.

4. Vykdydama savo vajų LB apylinkių rengiamuose Vasario 16 minėjimuose, LB, kaip ir visada anksčiau, siekė ypatingai respektuoti aukotojo valią. Buvo sudarytos visos reikiamos sąlygos, kad aukotojas galėtų nurodyti savo norimą paremti instituciją, ir visos LB institucijos buvo aiškiai įpareigotos aukas, skiriamas ne LB, nedelsiant persiųsti aukotojų nurodytom institucijom.

5. Faktą, kad aukas rinkti tam tikriem savo uždaviniam vykdyti yra visuotinis JAV LB nusistatymas, o ne vien kurios vienos jos institucijos užgaida, liudija ir aplinkybė, jog Vasario 16 proga surinktos aukos nepereina vien JAV LB centro valdybos dispozicijai. Labai žymi tuo būdu sutelktų lėšų dalis lieka LB apylinkių žinioje.

Išvardintiem teigimam paremti JAV LB centro valdyba turi reikiamus dokumentus. JV LB centro valdyba šiuo rašiniu nori JAV LB poziciją lietuvių spaudoje ryškinti. Perdėti aštrumai ir net asmeniški įžeidimai, kuriuos kai kurie lietuvių laikraščiai daugiau negu su kaupu pabėrė JAV LB centro valdybos adresu, kelia apgailėtiną įspūdį, jog priežastys tokiai atakai yra greičiausiai ne Vasario 16 vajus, o visai kitos.

JAV LB centro valdyba

Mūsų broliai šaukiasi dvasinės ir medžiaginės pagalbos

Juos gelbstime per **LIETUVIŲ RELIGINĘ ŠALPĄ.** Kasdien iš Vatikano radijo siunčiamos lietuviškos religinės ir tautinės programos. Padarytume daugiau, bet reikia daugiau jūsų visų bendradarbiavimo maldomis ir aukomis.

Lietuvių Religinės Šalpos komitetas veikia su Amerikos vyskupų žinia. Pirmininkas vysk. Vincentas Brizgys.

Šįmet sueina 10 metų — 1959-1969

Aukas siųskite ar palikimus rašykite taip:

I give, devise and bequeath to LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID, Inc. 64-09 56th Road, Maspeth, N.Y. 11378.

Aukos ir palikimai laisvi nuo mokesčių — Tax deductible.

ATEIKITE PAGALBON: asmens, parapijos, organizacijos, profesionalai, prekybininkai — savo apylinkėje kurkime rėmėjų būrelius.

Supažindinkime kitus su Lietuvos kančiomis: platinkime knygą **The War Against God in Lithuania.** Kaina: popierio viršeliais $1.00, kietais — $2.00.

ispanų kalba: La lucha contra Dios en Lituania, kaina $1.00.

LKRŠ VALDYBA

Kasdienybės nuotrupos okup. Lietuvoj

Sovietinė spaudos agentūra APN, arba kiti bendradarbiai, gana dažnai parūpina ir Vilniaus laikraščiam iš amerikinių ar Vakarų Europos laikraščių atpasakotų istorijų apie darbininkijos kančias nuo šalčio ir kitokių trūkumų jų nuomojamuose butuose, išnaudotojų kapitalistų namuose. Pasakoja tas istorijas ir vis primena, — žiūrėkit, kaip bloga darbininkams išnaudotojiškoj santvarkoj.

Bet tuo pačiu metu atsiranda ko papasakoti ir apie gyvenimą "savuose — visos liaudies namuose". Štai paveikslėlis balandžio 5 d. **Tiesos** priede:

"Kai su statybos valdybos Nr. 1 viršininko pavaduotoju A. Tamašausku vidurdieny pasirodėme Skaruliuose, mus pasitiko darbininkai.

— Duokit elektrą! — rėžė į akis. — Mokame už ją po keturis rublius, o net radijas neveikia.

Pasirodo, gamybinių įmonių kombinate, kuris tiekia šilumą, katilinė smarkiai susidėvėjusi, ir šiuose namuose dažnai būna šalta. Žmonės įsijungia elektrines plyteles. Taip perkraunami saugikliai. Bet kad tai būtų tik vienintelis trūkumas! Keliuose pastatuose nėra vandens. Jį gyventojai neša iš šulinių...

Kaip Skaruliuose apsigyveno keli šimtai darbininkų, pro medinių namukų plyšius skverbėsi vėjai. Nebuvo vandentiekio, kanalizacijos, apšildymo, elektros. Bet žmonės gyveno ir nesiskundė: visi suprato, kad iškart visko negalima padaryti, kad tai laikini sunkumai."

Žinoma, to nesiskundimo priežastis čia nurodyta reporterio nuožiūra, ne tų gyventojų pasiklausus. Visdėlto, sako, tiems gyventojams "išseko kantrybė, ir kreipėsi žmonės į redakciją"... O ši, lyg nelabai tesitikėdama sugraudinti "darbininkų valdžią" darbininkų nemalonumų papasakojimu, gąsdina ją nuostoliais (kaip išnaudotojus kapitalistus!). Esą, "Kas Jonavoje skaičiavo, kiek dienų nedirbta dėl ligų peršalus neapkūrentam kambary, kas bandė išaiškinti, kiek laiko tuščiai praleista dėl girtuokliavimo."

Padėties vaizdas baigiamas įspėjamuoju pranašavimu:

"Jonava — ateities miestas. Nuo to, kokioje aplinkoje gyvena ir formuojasi darbininkai, priklauso ne tik pačių statybininkų, bet ir viso miesto ateitis"...

Sprendžiant iš **Tiesoje** papasakoto tų aplinkybių vaizdo, Jonavos (o gal ir visų miestų Lietuvoj?) ateitis atrodo visiškai nešviesi... (E.)

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. VIrginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 87-34 80th Street Woodhaven, N. Y. 11421, (212) MI 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11566 (516) FR 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New Yorke, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418: tel. VIrginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237: Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206: ST 2-5938.

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksnio mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Tel. (212) 497-8865
Alfa Jeweler
A. OSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA OSELIENĖ — Tel. 497-8865
Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas
267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743
BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

NEW YORK CHICAGO
LITAS Investing Co., Inc.
specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jus kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:
LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212 - 441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312 - 476-2242
Visais apdraudos ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į
LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei it k.
Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai LITAS Travel Service yra pasiruošus Jums patarnauti nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsistoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. — LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATĖS KELIONĖN?... Nepamirškit
LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212 - 847-5522
SĖKMINGOS KELIONĖS!

Madona

Marija — žmonijos viltis

(atkelta iš 3 psl.)

dievėjimo pasekmių ir pasiekti to, ką ji ištikimiems savo sekėjams ir garbintojams yra pažadėjusi—pasaulio taiką ir net bedieviškosios Rusijos grįžimą prie Dievo, kitaip tariant, jos motiniškos širdies galutinę pergalę prieš visas klaidas.

★

Kaip vieną iš priemonių, Marija pabrėžė maldos galią ir reikalą. Prieš keletą metų lietuvių tarpe kai kas pasipiktino vieno kunigo pareiškimu spaudoje, kad Lietuvos laisvės kovoje gali daugiau lemti malda, negu visos kitos grynai pasaulietiškos ir žemiškos priemonės. Marija, ragindama melstis, nieko naujo nepaskelbė, o tik pakartojo savo Sūnaus paraginimą: "Prašykite, ir bus jums duota ... belskite, ir bus jums atidaryta" (Mat. 7, 7). O malda, pagal Kristaus gražų ir vaizdingą palyginimą, turi būti nuolatinė, insistuojanti (žiūr. Luk. 11, 5-13), pastovi, ne tik šventadieninė ir atsitiktinė. Marija nurodė vieną iš sėkmingų ir lengvų maldos būdų — rožinio kalbėjimą.

Šiandien yra teigiančių, kad rožinio malda yra pasenusi, atgyvenusi savo laikus, kad reikią ieškoti naujų, "modernesnių" maldos būdų, daugiau sukoncentruojančių žmonių dėmesį į Kristų ... Kas taip tvirtina, nesupranta rožinio maldos esmės. Tai nėra vien tik, kaip kai kas mano, nesąmoningas, mechaniškas tam tikro skaičiaus sveikamarijų kartojimas. Teologai, po II Vatikano susirinkimo pabrėžia ir moko, kad rožinio malda yra tikrojo tikėjimo išpažinimas. Penkiolikoje rožinio vadinamųjų paslapčių išreiškiamos pagrindinės krikščionybės tiesos ir prisimenami svarbiausieji Išganytojo ir jo Motinos gyvenimo įvykiai —visa Atpirkimo istorija. Taigi iš pažiūros taip paprasta ir nesudėtinga rožinio malda yra pilnutinis katalikų tikėjimo išpažinimas.

Popiežius Paulius VI paskelbė Mariją Bažnyčios — mistinio Kristaus kūno — Motina. Tai nauja paskata, ypač šiais audringais ir Bažnyčiai pavojingais laikais, dar karščiau ir nuoširdžiau kreiptis į Mariją, kad ji nugalėtų visas klaidas, kad neišleistų krikščionių iš savo motiniškos globos, kad jos širdis nugalėtų Kristaus mokslui pavojingą ateizmo ideologiją. O kai tai įvyks, tada ir mūsų tėvynė atgaus laisvę, kurios ji neteko kaip tik bedievybės įsigalėjimu pasaulyje. Šiandien Lietuvos katalikai, irgi pavesti Marijos globai, veda sunkią kovą už savo tikėjimą, už savo meilę Marijai. Toji meilė juos palaiko, juos stiprina. Padėkime savo maldomis jiems ištverti iki galutinės pergalės — kada Nekalčiausioji Marijos Širdis galutinai viešpataus pasaulyje. Tai mums primena ir ragina daryti gegužės 13 dienos minėjimas.

Dr. J. Vaišnora, MIC

Kajušis

(atkelta iš 3 psl.)

Norėsi, kad vakaro žara ko ilgiau ramintų tavo ilgesį, tai ją apgaubs nakties tamsa. Norėsi, kad ir ta naktis su savo begalinėmis žvaigždėmis ko ilgiau sotintų tavo širdį, bet ir ji nuslinks neapsibuvus. Viskas bėgs ir keisis, viskas skubinsis ir mainysis nesumatomai ...

Mergaitė klausėsi jo, kaip dar neseniai jo pamokos. Bet ir juto jau, kad nebe tie žodžiai, nebe tas ir mintis kelia. Ir lyg gaila pasidarė jai tos netolimos praeities, ir rūpestis ėmė dėl nežinomos ateities ...

Ramutė pakvietė vakarienės. Visiems susėdus prie stalo ir įsiragavus gardžių patiekalų, nuotaika pasidarė ko geriausia.

Vakarienei besibaigiant, Algis staiga atsistojo ir kiek susijaudinęs prakalbėjo:

— Mano mieli tėveliai, mano miela sesute! Ši diena ir šis vakaras ypatingas. Man nebus geresnės valandėlės. Aš prispažįstu: man patinka Raselė Sauginaitė, aš ją myliu. Aš prašau jos rankos ir prašau tėvelių sutikimo.

Tas pareiškimas buvo netikėtas. Tėvai pažvelgė į sumišusią viešnią, Ramutė džiaugės, o Algis stovėjo ir laukė ...

Kitą šeštadienį buvo sužadėtuvės Sauginienės viloje. Po metų Rasa Sauginaitė ištekėjo už Algimanto Rimgaudo.

Kunigų seminarijos šiandien

(Pirmose dviejose dalyse aprašytas mokslas ir gyvenimas seminarijoje. Šioje dalyje — pastoracinė veikla. Ketvirtoje bus pažiūros į kunigystę.)

★

Seminarijos studentas, lankąs apie dvylika ar penkiolika pamokų per savaitę, nemažą dalį laiko skiria pastoracinei veiklai. Dalis šių užsiėmimų rišasi su mokslo kursais, kita dalis laisvai pasirenkama. 20-40 valandų praleidžiama įvairiuose darbuose. Pavyzdžiui, jėzuitų Westono kolegijoje, turinčioje apie 150 studentų,, formalių bent kelių asmenų vedamų užsiėmimų yra apie 40. Jų tikslas yra pradiniu būdu įsijungti į dvasiškijos gyvenimą pagal savo sugebėjimus ir pageidavimus. Pasirinkimas labai didelis trijose srityse: mokymo, socialinėje, religinio aptarnavimo.

★

Nemaža studentų dalis kas savaitę apkės parapijose moko viešąsias mokyklas lankančius vaikus tikybos vadinamuose CCD (Confraternity of Christian Doctrine) kursuose. Pasikeitimai teologijos dėstyme ir jaunimo auklėjimo srityje paveikia ir kateketiką: naudojamos įvairios vaizdinės ir garsinės priemonės, darbeliai ir uždaviniai, diskusijos ir pranešimai. Daug reikia patiem prisitaikyti vadovėlius ir kitą medžiagą. Labiau išsilavinusieji teologijos srityje dėsto teologiją universitetuose, daugiausia iš Šventojo Rašto. Vasarą kai kurie padeda pravesti specialius institutus mokytojam bei kitiem iš religinio auklėjimo srities.

★

Beveik kiekvienas seminarijos studentas šiuo metu dalyvauja socialinėje veikloje, ypatingai mieste, mokant neturtingus ar apleistus vaikus priešgimnaziniame laikotarpyje, kad jie galėtų patekti į geresnes gimnazijas ir vėliau į universitetus. Pamokos paprastai vyksta šeštadieniais. Ruošiamos ir išvykos, gegužinės ir kitoki pobūviai. Šeštadieniais popiet ar vakarais lankomos mokinių šeimos. Stengiamasi sudominti tėvus vaikų mokslu ir pažanga. Westono kolegijos studentai savarankiškai veda dvi tokias mokyklas. Viena veikia kasdien ir vasaros metu. Ji išlaikoma iš valdžios gautais 15,000 dol., grynai išlaidom, nes mokytojai dirba nemokamai. Tai Washingtone laikoma viena efektingiausių programų, pagal mokinių skaičių (apie 120). Antroji programa turi apie 80 mokinių; lėšos sutelkiamos privačiai. Keli daugiau susipažinę su ekonomija ir socialiniais klausimais dalyvauja "Model Cities" programose.

Panašūs darbai atliekami įstaigose, kuriose gyvena nuteisti vaikai ar jaunuoliai. Lankomos senelių prieglaudos ir kalėjimai. Per šventes, kai ligoninės tarnautojai dažnai neateina dirbti, būrys seminarijos studentų atlieka eilinius darbus be atlyginimo. Keli bendradarbiauja su įstaiga apsaugai nuo savižudystės. Nusiminęs žmogus gali paskambinti ir su kuo nors pasikalbėti.

★

Religinis aptarnavimas labai įvairus. Pirmiausia, yra vadinamieji Newman klubai, katalikų studentų būriai prie universitetų. Padedama pravesti diskusijas paruošti studentam pritaikytai liturgijai. Jau kelintą vasarą Westono studentų grupė suorganizuoja kitus studentus vykti į Meksiką su Amigos Anonymous. Kiti yra dirbę įvairiuose didmiesčiuose prie parapijų.

Yra ir įvairių rūšių rekolekcijos. Sudarytas gana originalus Christian Advance metodas, kuris per dieną gali užimti visą tūkstantį gimnazijos mokinių: rodomi filmai, vyksta diskusijos, mokomasi giesmių, dalyvaujama mišiose. Tokiam būriui per dieną reikalinga apie 30 seminarijos studentų. Vasarą keli studentai praveda krikščioniškojo vadovavimo kursus gimnazistam. Žiemos metu kursų dalyviai kartais susitinka, pratęsdami vasaros nuotaikas. Šiais mokslo metais studentai padėjo pravesti apie 120 įvairių trijų dienų rekolekcijų jaunimui ir suaugusiem.

Rekolekcijas paprastai praveda vienas kunigas, jam padeda vienas ar du seminarijos studentai. Vedamos diskusijos, klausoma pašnekesių, ruošiama gera liturgija, žiūrimi filmai, klausomasi juostų ir plokštelių. Privačiuose pokalbiuose studentai padeda spręsti asmenines problemas.

Įšventinti diakonais parapijose sako pamokslus ir dalina komuniją.

★

Yra dar įvairių kitų darbų. Griežtųjų mokslų specialistai dažnai tęsia tyrinėjimus gretimame universitete, kad teologijos studijų metu sektų vėliausias savo srities žinias. Kiti užsiėmę seminarijos vidaus reikalais: liturgijos ruoša, koplyčios puošimu, choru ir kitkuo.

Vis tai bendriniai užsiėmimai, kuriuos derina vienas iš profesorių. Atskirom sritim dažnai yra patarėjas, studentų paprašytas įvertinti jų veiklą, ją peržiūrėti bei pasiūlyti, kad už klasės ribų ji būtų ir kunigystės lavinimosi dalis.

Yra studentų su specialiu išsilavinimu. Pavyzdžiui, Westone du studentai jėzuitai, dirbdami Aliaskoj, įsigijo lakūno leidimą. Šiam leidimui išlaikyti kas mėnesį turi skristi nustatytą valandų skaičių. Vienas jų yra lakūnų mokytojas savaitgaliais, pernai nuskraidinęs vienas lėktuvą iš Floridos į Aliaską. Yra ir gydytojas, dirbąs psichiatrinėje ligoninės dalyje, kartu būdamas vienas geriausių teologijos studentų. Sugeba rašyti straipsnius, knygų apžvalgas ir kitą medžiagą religinei ir mokslinei spaudai. Psichologiją studijavusieji padeda gimnazijom, būdami patarėjais.

Dalis užsiėmimų finansiškai apsimoka. Dalį tenka padengti iš vienuolijos bendros kasos, panašiai, kaip iš šios kasos įsigyjamos knygos, mokslo priemonės, apmokamas susisiekimas ir taip toliau.

Šiuose pastoraciniuose darbuose seminarijos studentas pradeda pajusti savąjį kunigišką vaidmenį žmonių bendruomenėj. Pajunta, ko iš jo reikalaujama, kur ir kaip jis gali prisidėti. Todėl seminarijos studentai labai vertina šiuos užsiėmimus, stengdamiesi ir naujai įstojusius jais sudominti

(Bus daugiau)

Antanas Saulaitis, S.J.

Rasutė Arbaitė, 14 metų, piešia savo kambaryje. Ji yra architekto Edmundo Arbo ir rašytojos Alės Rūtos-Arbienės dukrelė, sėkmingai pasireiškusi mene. Jos kūrinių paroda gegužės mėn. atidaryta Santa Monica, Calif., miesto bibliotekoje. Išstatyta 47 kūriniai.

Rasos Arbaitės parodos katalogas. Jos paroda dabar vyksta Santa Monica miesto bibliotekoje.

Balandžio mėn. AIDAI

Straipsniai: Augustinas Rubikas — Pasauliečiai Bažnyčioje; Pranas Skardžius — J. Balčikonio netekus; Juozas Tininis — Estetinė lietuvių kalbos vertė; Jonas Puzinas — Žvilgsnis į dr. J. Ochmanskio Lietuvos praeities tyrinėjimus; Juozas Lišva — Lietuva pokario memuaruose ir dokumentuose.

Iš grožinė literatūros: Jurgis Blekaitis — Eilėraščiai; Benediktas Rutkūnas — Pavasario keliu (eil.).

Apžvalgoje rašo: Izidorius Vasyliūnas — Gražina Bacevičiūtė; Viktoras Vizgirda — Lietuvių Dailės Instituto jubiliejinė paroda; J. G. — V. Mačernio žuvimo aplinkybės; Kęstutis Keblys — Dar dėl "tautininkų" ir "valstybininkų"; Romualdas Kraučiūnas — Psichiatras gyvenimo turguje ir riaušėse.

Recenzijos: Andrius Sietynas — Pereitos vasaros derlius (Barėnas, Jurkus, kiti 6); Titas Alga — Trečioji K. Barėno knyga; Al. — Iš lituanistinių knygų Lietuvoje.

Viršelio 1 psl. — A. Valeška: Atomo jėga.

Šis numeris iliustruotas Lietuvių Dailės Instituto parodos kūrinių nuotraukomis.

Aidus leidžia lietuviai pranciškonai; redaguoja dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, O.F.M., 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

BŪKITE DRĄSŪS IR TIKĖKIT, JOG LIETUVAI LAISVĘ LAIMĖSITE

(tęsinys iš pereito nr.)

Kūrėjų savanorių priesaikos sukaktis (2) 1919. V. 11 - 1969. V. 11

Mums laikas brangus. Veikti reikia tučtuojau. L-tas Barkauskas puolė į štabą, kur buvo 8-ni komisarai. . . . . Bolševikų divizijos štabas bežiūrint buvo likviduotas. Po to grupės susijungė, ir bendromis jėgomis puolėm dvi kuopas, buvusias klojime. Jos atkakliai gynėsi, bet ir jas nugalėjome. Tose kautynėse vienas mūsų buvo sužeistas, o vienas žuvo (Š-kys 92-3)."

Karų istorija žino nemaža atsitikimų apie karių bėgimą iš fornto, iš kautynių lauko. Bet bėgimas iš užfrontės dalinių ar karo įstaigų į fronte kovojančius dalinius — tai įvykiai, težinomi gal tik Lietuvos kariuomenėj, nepriklausomybės kovų metu. 1919 metų pradžioje karininkas J. Variakojis, Panevėžio karinės srities viršininkas, bolševikų divizijos persekiojamas, iš Panevėžio su aštuonių savanorių būriu traukėsi Kėdainių kryptimi, o kai sausio 13 pasiekė Kėdainius, savo būryje jau turėjo virš 120 savanorių karių! Dalinys pavojuje, besitraukdamas nuo priešo, ne "ištirpo", bet užaugo! ...Aukšta buvo mūsų savanorių karių moralė!

"Per vainą — visko atsieina", sako lietuviai. Turėjome ir mes skaudžių įvykių . . 1919 vasario 10-13 bolševikai, supdami Kauną, puolė Jiezną. Savanoriai narsiai kovėsi, bet rusų kilmės karininko (Cetuchino) buvo išduoti. Aštuoniolika sužeistų savanorių, durtuvais subadyti ir kardais sukapoti, mirė kankinių mirtimi. Po poros dienų, ko St. Zaskevičiaus vadovaujami, savanoriai Jiezną atsiėmė ir užkirto priešui kelią į Kauną.

Jiezno kautynių metu jaunas savanoris Adomaitis, eidamas grandinėje, miestelyje susitiko savo motiną. Puolė vargšė, stverdama sūnų glėbin ir, džiaugsmo ašaromis pasruvusi, kalbėjo: "Sūneli mylimas, laiminga esu sutikusi tave, Lietuvos kareivį, sveiką. Užeik nors trumpam grįčion — pavalgysi." ...Karžygys sūnelis, pabučiavęs motiną, tikrai kario tonu paprašė ją tuojau pasišalinti į saugesnę vietą. ..."Aš — kareivis, man pareiga, ir aš nebijau, o tau, motina, rizikuoti nevalia, eik iš čia greičiau!" Moteriškė, išbučiavusi ir peržegnojusi sūnelį, besišluostydama ašaras, nuėjo. Tai buvo jaudinąs ir menininko teptuko vertas reginys. Adomaitis žuvo kautynėse.

1919 lapkričio 20-22 prie Radviliškio mūsų savanoriai smarkiai sumušė bermontininkus ir laimėjo didelį karo grobį.

Atkaklios, permainingos ir ilgiausiai užsitęsusios mūsų kovos buvo su lenkais. Lenkai veikė iš pasalų per POW, stengdamies sužlugdyti Lietuvą iš vidaus. Gi pasirašę Suvalkų sutartį (1919 spalio 7), į Lietuvą su keliomis pėstininkų divizijomis bei kavalerijos brigadomis pasiuntė generolą Želigovskį. Tada Lietuvos likimas buvo pakibęs ant plauko. Tačiau savanorių ir visos tautos jėgomis ir pastangomis žiaurus ir klastingas priešas ties Širvintomis (lapkričio 19) ir ties Giedraičiais (lapkričio 20) buvo sumuštas ir išmestas iš Lietuvos (lapkričio 24).

Žymus karys, buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, generolas S. Žukauskas yra pasakęs: "Lietuvis kareivis noriai ir greitai mokosi karinio meno dalykų, o pramokęs — priešui labai pavojingas".

★

Pirmieji savanoriai buvo: karininkas Kazys Škirpa ir kareivis Stasys Butkus (miręs 1960 gruodžio 11).

Pirmieji žuvę dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės: 1919 vasario 8 ties Kėdainiais — Kėdainių srities apsaugos būrio būrininkas Povilas Lukšys; vasario 13 Alytuje — I-jo pėstininkų pulko vadas karininkas Antanas Juozapavičius; tą pat vasario 13, po Alytaus kautynių, pulko vadui žuvus, besitraukiančius karius Žaliosios miške netikėtai užpuolė bolševikų partizanai ir besiginantį nužudė pulko sudėties karo valdininką Ruzgą. 1919 vasario 11 kautynėse dėl Šėtos buvo sunkiai sužeistas pirmasis nepriklausomybės kovų invalidas viršila Antanas Sereika.

1919 kovo 18, įtūžę dėl pralaimėto karo, subolševikėję vokiečiai "spartakininkai" Kaune nužudė savanorį Praną Eimutį, stovėjusį sargyboje prie "Metropolio" viešbučio, kur buvo apsistojusi aukšta santarvės karinė ekonominė misija. Kovo 21 Eimučio laidotuvės buvo labai iškilmingos ir turėjo aiškios lietuvių demonstracijos pobūdį.

Nepriklausomybės kovose dalyvavo ir moterys savanorės. Jų buvo apie 120. Moterys ėjo gailestingųjų seserų, ryšininkių, kontražvalgybos pareigas, dalyvavo partizaniniuose žygiuose, darbavosi štabuose. Moterys taip pat parodė daug narsumo, sumanymo, darbštumo ir ištvermės tarnyboje. Devynios jų buvo apdovanotos Vyties Kryžiumi.

Iš viso savanorių buvo įregistruota 14,939. Nepriklausomybės kovose žuvo apie 1,300, sužeistų buvo apie 2,300, visam gyvenimui invalidais liko apie 150.

★

Pirmieji savanoriai telkėsi Vilniuje, bet mūsų kariuomenės lopšiu tenka laikyti Kauną, o pirmųjų savanorių pulkų motina — Kauno komendantūrą, kuri, įsikūrusi 1919 sausio 6, iki 1920 m. pradžios įregistravo 5939 savanorius, pati stipriai susiorganizavo ir davė gerų vyrų pirmiesiem visų ginklų rūšių pulkam, karo žinybos tarnybom bei apskričių komendantūrom. Pirmuoju Kauno komendantu buvo energingas, sumanus ir griežtas savanoris karininkas . Mikuskis.

Alytus, Šėta, Kėdainiai, Kalkūnai, Radviliškis, Širvintos, Giedraičiai, Jieznas ir kitos kovavietės — tai vietos, kur savanoriai ginklu sprendė Vasario 16-sios akto likimą. Tik savanorių kraujo kaina Lietuva tapo tikrai nepriklausoma. Kovos už Lietuvos laisvę — tai auksinė Lietuvos istorijos knyga.

1919 gegužės 11 Kaune, Baltosios Gulbės aikštėje, aukštai kariuomenės vadovybei, būriui dvasiškių ir miniai kauniečių dalyvaujant, šviesaus atminimo arkivyskupas Pr. Karevičius iškilmingai priėmė pirmąją savanorių karių priesaiką. Ta istorine proga Jo Ekscelencija savo prakalboje, be kito ko, pasakė: "Tėvynė, Teisybė ir Dievas yra su jumis, savanoriai kariai. Tad būkite drąsūs ir tikėkite, jog, nepaisant priešų gausos ir jų jėgos, Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę laimėsite. Taip tepadeda jums Visagalis Dievas!"

Savanoriai priesaiką garbingai ištesėjo. Kovose su žymiai gausingesniais, geriau aprūpintais ir geriau ginkluotais priešais nedejuodami, kantriai pakėlė visokius nepriteklius, sunkų nuovargį ir skurdą.

Savo vėliavoje savanoriai turėjo šūkį: Tėvynės laisvė — mūsų laimė.

★

Veltui dabar Lietuvos okupanto pataikūnai savo propagandinėje spaudoje įrodinėja, kad 1918-1919 Lietuvoje darbo žmonės entuziastingai su ginklu rankoje kovojo dėl komunizmo pergalės. Galėjo atsirasti vienas kitas išgama ir lietuvių tautoje, juo labiau, kad tauta šimtmečius buvo rusų priespaudoje, o kalbamais metais Lietuvoje veikė iš "anapus" importuoti partizanai. Pavyzdžiui, Alytaus — Jiezno apylinkėse veikė Diatlovo raudo-

(nukelta į 5 psl.)

VALANDELĖ BENDRUOMENĖJE IR PRIE ALPIŲ KALNŲ

REPORTAŽAS IŠ CHICAGOS

Balandžio 19 ir 20 Jaunimo centre, Chicagoje, vyko LB tarybos narių suvažiavimas, o Marijos aukštesniosios mokyklos salėje J. Gaidelio "Danos" operos III ir IV spektaklis. Iš viso krašto suvažiavusiems Tarybos nariams buvo progos pamatyti ir lietuviškos operos spektaklius, kurie nors ir nėra organizuotos LB tvarinys, bet energingų ir meile dainos menui degančių žmonių bendro kolektyvo sunkaus ir ištvermingo darbo vaisius. LB yra tiltas sujungti laisvojo pasaulio lietuvius, o Chicagos Lietuvių opera lietuvių išeivių gyvenimo kultūrinė viršūnė.

Sekmadienio rytą, atvykęs prie Jaunimo centro rūmų, susitikau eilę tarybos narių, besirenkančių į sekmadienio sesiją. Pirmiausia užkalbinau dr. Vyt. Majauską iš Detroito. Jis pažistamas nuo ankstyvesniosios jaunystės dienų. Šimtai sentimentų ir prisiminimų jį susitikus. Bet pasikalbėti nėra kada, nes šalia atsiranda kitas tarybos narys — T. Blinstrubas iš Chicagos.

Per keletą sekundžių pajuntu, kad tai dviejų priešingų tarybos grupių žmonės, kad vakarykštėje sesijoje tarp abiejų grupių atstovų buvo nemažas susikirtimas ir T. Blinstrubas lyg ir prikiša dr. Majauskui, kad Majauskas esąs daugumoje. Kažkaip tą akimirką prasitariu, kad savo auką iki šiol nukreipiu Altui, kuris prieš eilę metų darė pastangas, kad būtų priimtas vadinamasis DP bilius, kurio pasekmėje mes atvykom į Ameriką, kad Altas, nors gal ir pavargęs, visgi esąs visas politines sroves apjungęs ir mūsų kovai už laisvę vadovaująs vienetas. Tuo išsireiškimu patenkintas T. Blinstrubas, bet susiraukė dr. V. Majauskas, su kuriuo esame tos pačios pasaulėžiūros žmonės, tik jis į gyvenimą žiūri ne romantiniu, bet šių dienų požiūriu.

Tad ir į Tarybos sesiją neįžengęs, pamačiau, kad į sesiją susirinkę dviejų grupių atstovai. Nuotaika kiek pasitaisė, čia pat susitikus su poetu Bernardu Brazdžioniu ir užvedus trumpą pokalbį ne politinėmis ar visuomeninėmis temomis, bet apie raštą, aie knygas.

★

Plačiai Jaunimo centro koridoriuose buvo kalbama, kad vakarykštėje sesijoje vykę daug barnių bei susikirtimų, kad sesija buvo priėjusi net akligatvį. Pradėjus sekmadienio sesiją, pirmasis beveik nenumaldomai žodžio prašėsi dr. L. Kriaučeliūnas, buv. III tautinių šokių šventės k-to pirm. Sesijai pirmininkavęs kun. V. Dabušis, kelis kartus prašomas, sutiko duoti minutę kitą dr. L. Kriaučeliūno žodžiui. O šis išsiėmęs iš kišenės, LB tarybos pirmininkui J. Kapočiui paduoda 13,000 dol. čekį — III Tautinių šokių šventės pelną. Kažkoks akmuo staiga nusirita visiems nuo krūtinių ir Čiurlionio galerijos patalpose pasigirsta plojimai.

Iš spaudos žmonių čia pat sužinau, kad dėl to pelno kelias valandas buvo tampytasi vakarykštėje sesijoje, smarkiai išsibarta ir sugaišta daug laiko. Bet čekis staiga sugrąžina ir pusiausvyrą ir nuotaiką. Kad tai būtų įvykę vakar, — prasitaria ne vienas.

Kas čia kaltas? — Dievas žino. Daug privačių pakalbių teko turėti ir su viena ir su kita puse. Ir vieni ir kiti turi nemažai svarių argumentų. Tad tame ginče noriu būti neutralus. Bet juk ir tas ginčas liko galutinai baigtas, kai 13,000 dol. čekis atsidūrė J. Kapočiaus rankose. Mano žiniomis, tai sumai uždirbti dr. Kriaučeliūnas iš savo kišenės pridėjo ne vieną tūkstantinę su tokia energija vadovaudamas šventės rengimo komitetui ir visas reprezentacines išlaidas apmokėdamas iš savo kišenės.

★

Sutvarkius šį reikalą ir sesijai įbėgus į ramesnę, pozityvesnę nuotaiką, iškilo septynių tarybos narių raštu pareikštas nepasitikėjimas dabartinei LB JAV centro valdybai už tai, kad ji griaunanti Altą, kad aplinkraščiu prieš Vasario 16 prašiusi LB apylinkes rinkti aukas ir LB. Čia vėl kilo aštrūs balsai iš abiejų pusių. Bet iš dabartinės LB centro valdybos pranešimo aiškėjo, kad Vasario 16 proga aukos LB pradėtos rinkti ne dabartinės LB centro valdybos, bet buvusios — J. Jasaičio vadovaujamos. Čia pacituota eilė buvusios valdybos susirašinėjimų su apylinkių valdybomis tų aukų reikalu.

Taikliausią pastabą aukų reikalu padarė LB Hartfordo apygardos pirmininkas, pabrėždamas, kad reikia klausyti "liaudies balso", nes ji žinanti, ką daranti. Jau kuris laikas, kaip LB rengiamuose Vasario 16 minėjimuose įvairiose apylinkėse aukotojai turi pilną teisę pasirinkti kam jie nori aukoti: Vlikui, Altui ar LB. Tad inž. Br. Nainio vadovaujama JAV LB centro valdyba savo aplinkraščiu nepadarė jokio ardomojo darbo, o tik pakartojo tą patį, kas buvo daroma ir anksčiau. Čia taikli buvo ir tarybos prezidiumo pirm. J. Kapočiaus pastaba, kad tam nelemtam, tiek audrų sukėlusiam JAV LB centro valdybos aplinkraščiui aukų rinkimo reikalu reikėję rasti kiek kitokią formą.

Išsiaiškinus, kad LB Vasario 16 proga aukos renkamos tikrai demokratišku keliu ir kad siemet nenusikalsta bendriems veiksniu susitarimams, septyni pareiškusieji nepasitikėjimą buvo prašomi savąjį pareiškimą atšaukti. Bet kai šie nesiryžo to padaryti, vėl tęsėsi karštos diskusijos, vėl be reikalo buvo gaištamas laikas ir net prieita prie balsavimo, kur dauguma tarybos narių pilnai pritarė dabartinei JAV LB centro valdybai ir taip demokratiniu keliu jį gavo pasitikėjimą.

Apleidžiant triukšmingą tarybos sesiją, širdyje buvo liūdna ir nyku. Jei taip ginčytųsi mūsų kultūrininkai, kaip ginčijosi bendruomeninkai tarybos suvažiavime, tai mes neturėtumėm nei operos, nei teatrų, nei ansamblių, nes tuos meno vienetus išlaiko tik drausmė ir susiklausymas, o ne intrigos ar susiskaldymas. Nuotaika žymiai pasitaisė tuoj po LB tarybos suvažiavimo nuvykus į "Danos" operos spektaklį. Apie tai kitame reportaže.

Vl. Rmjs

Iškilminga skautų sueiga gimnazijos salėje šventės pabaigoje

Jaunimo šventė šv. Antano gimnazijoje

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkorte, Maine, balandžio 26-27 buvo metinė skautų šventė, sutelkusi 300 moksleivių jaunimo iš Bostono ir New Yorko plačių apylinkių. Šventę ruošė šv. Antano gimnazijos skautai, talkinant Marijos N. Prad. Seselių Putnamo bendrabučio moksleivėm. Per abi dienas programa buvo įvairi ir turininga: pamaldos, konferencijos, diskusijos, žaidynės, šokiai, įvairybės prie laužo. Šventė baigta iškilminga sueiga. Pagrindinį šios skautų šventės organizavimo ir vadovavimo darbą atliko skautininkas Mykolas Subatis iš Bostono ir šv. Antano gimnazijos direktorius Tėv. Augustinas Simanas, O.F.M. Jiems talkino vyresnieji skautų vadai: klierikas A. Saulaitis, S. J., sesuo Jurgita, skautininkas Starėnas ir kt. Šventėje dalyvavo ir apie 50 suaugusių skautų veikėjų. Jaunimo buvo iš visur. Net iš Chicagos atvyko kai kurie buvę šv. Antano gimnazijos mokiniai.

Koresp.

IŠ VISUR

— **Kunigų Vienybės seimas,** susitarus su rytų provincijų pirmininkais, įvyks ne rugpiūčio mėn. pabaigoj, Marijanapoly, Conn., bet liepos 1-2 Chicagoje. Atkėlimo priežastis — naujas vyskupas A. Deksnys liepos mėn. pradžioje išvyksta į Europą. Seimas prasidės koncelebracijos mišiomis Šv. Kryžiaus bažnyčioje. Po jų tos pačios parapijos svetainėje bus iškilmingi pietūs naujam vyskupui pagerbti. Į visas iškilmes kaip ir į patį seimą, bus pakviesti visi Amerikos ir Kanados lietuviai kunigai. Iškilmėse dalyvaus kardinolas J. P. Cody ir apie 10 vyskupų. Seimą globos Kunigų Vienybės pirmininkas ir Šv. Kryžiaus parapijos klebonas kun. E. Abromaitis.

— **Aldonos Stempužienės, Dariaus Lapinsko ir L. Barausko** koncertas Rochestery, Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje, įvyks gegužės 10. Rengia vietos ateitininkai.

— **Lietuvių Fondo vakarienė** Chicagoje, Jaunimo centre, įvyks gegužės 25.

— **'Jūratė ir Kastytis',** J. Gruodžio baletas, gegužės 17-18 bus pastatytas Chicagos Marijos aukštesniosios mokyklos salėje. Birutei Vaitkūnaitei-Nagienei vadovaujant, baletą repetuoja Toronto universiteto modernaus šokio ansamblis. Atskirus baleto momentus filmavo ir fotografavo Algimantas Kezys, S. J. Filmas ir spalvotos skaidrės bus panaudotos baleto pastatyme. Bendras pastatymo dalyvių skaičius prašoka 70 asmenų, nes, be Toronto universiteto šokėjų, programoje dalyvaus sol. Aldona Stempužienė, akt. Leonas Barauskas, Chicagos lietuvių jaunimo teatro nariai ir Dariaus Lapinsko diriguojamas simfoninis orkestras. Rengia "Margutis".

— **Finansų komitetas** Jaunimo žygiui už tikėjimo laisvę remti sudarytas Chicagoje ir patvirtintas centrinio komiteto Clevelande. Jį sudaro: J. Augius — pirm., R. Baraitė — Skaučių seserijos atstovė, E. Juodvalkytė—Korp! Neo-Lithuania atstovė, V. Narutis—studentų ateitininkų atstovas, V. Šadauskas — akademinio skautų sąjūdžio atstovas, A. Pargauskas — Korp! Grandis atstovas, A. Viliušis — moksleivių ateitininkų atstovas ir P. Žumbakis — JAV LB centro valdybos atstovas. Gegužės 9 d. 7:30 val. vak. Chicagoje, Jaunimo centre ruošiamas simpoziumas — Žygio pristatymas.

— **Dr. J. Gabrio-Paršaičio,** prieš keliolika metų Šveicarijoje mirusio mūsų visuomenės veikėjo, archyvas ir rašytinis palikimas yra dr. A. Geručio žinioje ir nuosavybėje. Iš visos medžiagos vertingiausi esą I. Gabrio atsiminimai —keturi tomai (iš projektuotų parašyti dešimties).

— **Dr. J. K. Valiūnas,** Vliko pirmininkas, balandžio 28 išvyko į Europą. Grįš apie gegužės mėn. vidurį. Vliko pirmininko pareigas eina vicepirmininkas J. Audėnas. (E.)

LB TARYBOS NUTARIMAI

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesijos, įvykusios 1969 balandžio 19-20 Chicagoje, Jaunimo centre, nutarimai

1. JAV LB taryba liūdi netekusi didžiojo Lietuvių Bendruomenės darbuotojo PLB valdybos pirmininko Juozo Bachuno ir reiškia užuojautą jo šeimai, giminėms ir artimiesiems.

JAV LB taryba sveikina naują PLB valdybą ir jos pirmininką Stasį Barzduką.

2. JAV LB taryba sveikina kardinolą Antonio Samore ir dėkoja jam už jo ypatingą lietuviškų reikalų globą.

JAV LB taryba sveikina vyskupą dr. Antaną Deksnį ir vysk. Povilą Marcinkų jų paskyrimo vyskupais proga.

3. JAV LB taryba sveikina Vliką, Altą, Balfą, Lietuvių Fondą ir kitas lietuvių institucijas, organizacijas, įstaigas, radiją, televiziją ir spaudą.

4. JAV LB taryba, išklausiusi JAV LB centro valdybos, Švietimo tarybos, Kultūros fondo I-jo Teatro festivalio ir III-sios Tautinių šokių šventės komitetų pranešimų: a) juos priima ir tvirtina; b) reiškia padėką už atliktus darbus: 1) JAV LB tarybos prezidiumui ir jo pirmininkui Juozui Kapočiui, 2) JAV LB centro valdybai ir jos pirmininkui inž. Broniui Nainiui, 3) Švietimo tarybai ir jos pirmininkui Jonui Kavaliūnui, 4) Kultūros fondui ir I-jo Teatro festivalio komitetui ir jų pirmininkui Anatolijui Kairiui, 5) III-sios Tautinių šokių šventės komitetui ir jo pirmininkui dr. Leonui Kriaučeliūnui bei visiems šventės rengimo talkininkams, mokytojams šokėjams ir dalyviams.

5. JAV LB taryba dėkoja LB apygardoms ir apylinkėms už ligšiolinę lituanistinių mokyklų paramą. Šiais lietuvių švietimo ir šeimos metais prašo suintensyvinti pastangas sėkmingai pravesti mokinių telkimo vajų, steigti mokyklas, padėti išlaikyti esamas ir rūpintis, kad jos visos augtų ir klestėtų.

Pilnesniam lietuvių religinių reikalų sprendimui bei aprūpinimui Švietimo taryboje sudaroma religinė komisija.

6. JAV LB taryba prašo lietuvišką krikščioniškąją išeiviją veikliau burtis į lietuviškas parapijas, kad jos liktų lietuvybės išlaikymo židiniais.

7. JAV LB taryba pritaria centro valdybos minčiai įsteigti Lietuvių informacijos centrą. Pripažindama, kad šis reikalas yra nepaprastai svarbus, taryba skatina centro valdybą šią informacijos įstaigą kurti bendradarbiaujant su kitomis institucijomis.

8. JAV LB taryba dėkoja visiems Lietuvių Fondo darbuotojams bei nariams už LF teikiamą didelę paramą lietuviškiems reikalams, džiaugiasi LF augimu, prašo visus lietuvius jungtis į LF eiles ir padėti jam sutelkti milijoną dolerių, kad tuo būtų užtikrinta dar didesnė parama lietuvybės išlaikymo darbams.

9. JAV LB taryba dėkoja JAV LB Chicagos apygardos valdybai ir jos pirmininkui Andriui Juškevičiui už sesijos globą ir Jaunimo centrui už pastogę.

Sesijos Nutarimų Komisija: kun. Jonas Borevičius, S.J., Jonas Jasaitis, Vytautas Kamantas, Jonas Kavaliūnas, Dalia Tallat-Kelpšaitė.

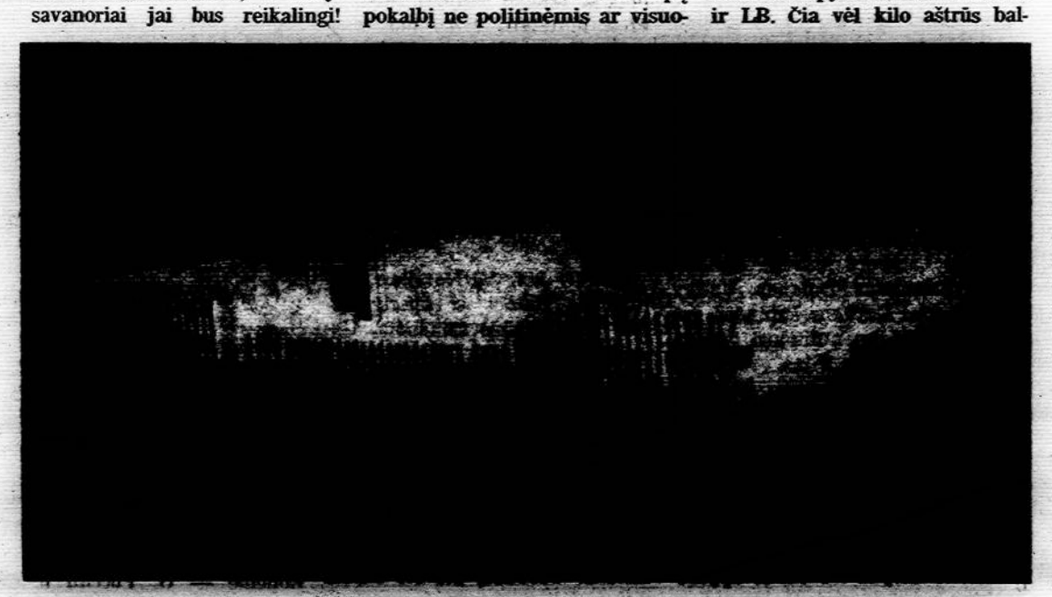

Kultūros židinio pradinio plano modelis, darytas archit. Adolfo Tyliaus. Planuojama spėjo, lituanistinės mokyklos patalpos, organizacijoms kambariai, biblioteka, meno galerija, spaustuvė, redakcijų bei administracijų patalpos, kopyčia, vienuolynai. Šis planų modelis bus toliau vystomas ir tobulinamas, tiek viduj, tiek išorėj.

Nuotr. R. Kisieliaus

Mielas Lietuvi, JAU LAIKAS — paremk Pranciškonų pastangas pastatyti

KULTŪROS ŽIDINĮ NEW YORKE

Pranciškonų Kultūros Židinys tarnaus visiems lietuviams dėlto visų prašome kiek galint didesne auka prisidėti prie jo STATYBOS FONDO.

- -

TĖVAMS PRANCIŠKONAMS BROOKLYNE (BUILDING FUND)

Siunčiu auką ..... statybų fondui ir prašau įrašyti mane (mūsų šeimą / mūsų mirusiuosius) į:

☐ **Garbės fundatorius ($1000)** ☐ **Fundatorius ($100)**

☐ **Amžinuosius narius ($500)** ☐ **Rėmėjus (mažesnė auka)**

Pasižadu iš viso paaukoti ateityje statybų fondui .....

ADRESAS .....

..... Zip Code .....

Visoms aukoms atskaitoma mokesčiai (Tax Deductible)

Lietuvių televizijos programoje Chicagoje Bal. Brazdžionis (k.) ir programos vedėjas T. Šlutas (d.). Nuotr. M. Nagio

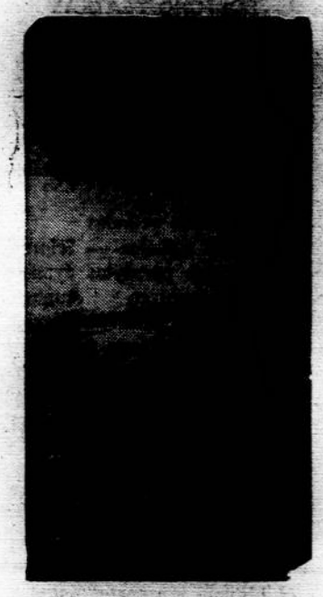

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: **Lithuanian Reader for Self-Instruction.** Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda
NEW YORKE
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės Žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 2-3 val. popiet WHBI 105,9 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON. MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmadieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER
BROCKTON,
Vedėjas P. VIŠČINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 107.9 MC
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmadieniais nuo 11 iki 12 vid.

DETROIT, MICH.
Lietuviškų Melodijų Radio Valanda
WJLB stotis — banga 1400
Šeštadieniais 3:00 iki 4:00 p.p.
Patricia Bandza tel. 278-3265
Algis Zaparackas tel. 549-1982
Vedėjas — Ralph J. Valatka
15756 Lesure Detroit, Mich. 48227
telef. 273-2224

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGŪNAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmadienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
52 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmadieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1203 Green St., Phila, Pa. 19123
PO 5-0932
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

LOS ANGELES, CALIF.
L. Bendruomenės Radijo Valandėlė įkurta 1969.II.16, stotis KTYM, banga 1460. Sekmadieniais 5-5:30 v. pp. Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. S. Pautienienė, sekr. J. Gedmintas, ižd. T. Šereikienė, vedėjas S. Paltus. 3786 Griffith View, Los Angeles, Calif. Telef. 662-0244.

SPORTAS

WHITE PLAINS:LAK 3:2(2:1)

Pirmoji Lietuvių Atletų Klubo komanda svečiavosi White Plainse ir pralaimėjo futbolo pirmenybių rungtynes pasekme 2:3. Mūsiškiai ir vėl turėjo sunkumų sudėties atžvilgiu. Labiausiai pasigesta vartininko, kuriuo žaidė komandos vadovas Remėza I. Vieno įvarčio galėjo ir nebūti. LAK žaidė šios sudėties: Remėza I; Vainius III, Budraitis, Sileikis, Kreicas; Mrozinskas, Vainius II; Malinauskas II, Market, Česnauskas, Bandžiukas. Esant pasekmei 0:2, mūsiškiai Česnausko ir Malinausko įvarčiais sugeba net išlyginti, ir pralaimi tik gale rungtynių atsitiktinio įvarčio dėka. Viduryje aikštės labai geras Mrozinskas, žaidęs protingai ir darbščiai. Pažymėtinas ir Kreicas. Mažučiai šeštadienį pelnė pergalę pasekme 4:0.

Ateinantį savaitgalį numatytos rungtynės trejom komandom. Šeštadienį 2 val. mažučiai turi pirmenybių rungtynes prieš German-Hungarians, Metropolitain Oval, Maspeth, L.I.

Sekmadienį pirmoji komanda Kissena parke Flushing, žaidžia prieš čekoslovakus 12:45v. paskutinėje vietoje. Pirmame rate prieš juos pralaimėtą O:1. Prieššaismyje čia pat jauniai žaidžia prieš Oceanside 11 val.

Atletas

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Lietuvos moterų šachmatų p-bės Vilniuje laimėjo Maišiogalos vid. mok. mokytoja M. Kartonaitė, 2. N. Špikienė, 3. V. Kaušilaitė.

Vyrų p-bėse belikus 1 ratui, pirmavo Česnauskas su 10 tš. iš 14 galimų, Lapienis 9½, Mikėnas 9, Butnorius ir Maslovas po 8½.

Mid-America varžybose — Mazel Chest, Ill. Povilas Tautvaišas pražiūrėjo rikį partijoje su DeFotis ir turėjo tenkintis 3-čia vieta. Laimėjo Verber ir DeFotis, surinkę po 4½ tš. Tautvaišas, Vl. Karpuška ir keli kiti po 4 tš. Gramsas liko su 2 tš. Iškeltina čia Karpuškos pasekmė.

Latvių šacha Pasaule atžymi A. Vasiliausko pažangą šių metų Baltiečių klubo p-bėse, N.Y., kurios baigėsi šitaip: J. Pamiljens 5 tš. iš 7 galimų, A. Vasiliauskas 4½, A. Milukas 4, P. Zirnis, K. Berzinš ir R. Petersons po 3½, E. Staknis 3 ir R. Adomaitis 1. Šiose p-bėse Vasiliauskas įveikė Miluką, Petersoną, Staknį ir Adomaitį; lygiom baigė su Berziniu. Milukas sudorojo Zirnį, Berzinį, Staknį ir Adomaitį. Staknys pelnijo po tašką iš Zirnio, Berzinio ir Adomaičio, o Adomaitis savo keliu įveikė Zirnį.

Pasaulio šachmatų karūnai laimėti dvikova vyksta B. Spaskio naudai. Šiuo metu jis veda 5:3. Moterų čempionė Gaprindašvilli tokiu pat santykiu 5:3 pirmauja prieš savo varžovę A. Kušnir.

NAUJAI IŠLEISTOS KNYGOS

Lithuania 700 Years, parašė A. Budreckis, J. Jakštas, J. Puzinas, S. Lozoraitis, redagavo A. Gerutis. Knyga parašyta anglų kalboje, didelio formato, kietais viršeliais, 474 psl. kaina 12 dol. Liepsnos ir apmaudo sąsočiai, premijuotas J. Gliaudos romanas, kaina 4 dol.

Vergijos kryžkeliuose, S. Rūkienė, kaina 5 dol., kietais virš. 6 dol., Lietuvių literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant. Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio ašmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesyse, J. Švaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Šios bei kitos knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, New York 11221.

Sunku atpažinti

Vyras įeina į vonios kambarį ir randa žmoną maudančią tris baisiai purvinus vaikus.

— Žmonele, juk mes turime tik du vaikus!

— Taip, teisybė, bet aš pirma turiu surasti, kuris yra ne mūsų!

HAPPY MOTHER'S DAY

SDI ASSOCIATES
Systems Design and Implementation
Data Processing Consultants
Computer Programming
233 Central Avenue
HAWTHORNE, N.J.
Call
201 - 427-6987

YOUR BAKER
FOR THE FINEST OF BAKERY PRODUCTS
7703 13th Avenue
Brooklyn, N. Y.
BE 6-2416

Colonial Motors Co. Inc.
Cars Bought - Sold - Traded
Guaranteed Used Cars
516 North Pearl Street
BRIDGETON N. J.
Call
609 - 455-3080
ask for Mr. Ralph Watson

TOWER DINER
Open 7 days a week
Good Food and Family Place
129 Rahway Avenue
ELIZABETH, N.J.
Call
201 - 289-2913

Bridgehampton National Bank
MAIN STREET
BRIDGEHAMPTON L. I.
Call
516 - 537-1000
— A Family Bank —

MITZIS JAGUR HOUSE
FOR WEDDINGS BANQUETS AND PARTIES
125 Lexington Avenue
New York City
For Reservations Call
744-3820
Ask for Bob.

DISPLAY

All types of Painting and Spraying. Accoustical ceilings, Multi-color, etc graining, glazing and marbelizing. Factories & offices, completed over week-ends. Airless equipment, reasonable rates. 231-6900 527 E 233rd Street Bronx

You are invited to come and see one of the finest and hardest selections of Butcher Blocks that you will be proud to own in your kitchen, etc. All sizes. Alexander Butcher Blocks & Supply Corp. 232 Bowery, New York City. Daily 8 to 5:30 pm. Phone 226-4021

Bothered by Roaches Rats or Mice exterminating apts stores and factories low rates free estimates — ASTRO EXTERMINATORS
74 Conselyea Street Brooklyn, N.Y.
388-5304

H. W. FEMALE

EXP OPERATORS ON SINGER MACHINE
Section or semi section — steady work nice working conditions work near home DEL-RAY FASHIONS 3387 3rd Avenue Bronx, N.Y. Call 589-8624

TYPIST
$95 - $100 A WEEK
EDUCATIONAL BOOK PUBLISHER
Hours 9 to 5
Call
MISS SALERNO
(212) 675-7000

HELP WANTED

Office
Opening in Our New Maspeth Office
Consolidated Merchandising
— Needs —
SECRETARIES
BOOKKEEPERS
CLERICAL
PORTER
Apply in Person or Call
59-50 Queens Midtown Expressway
Maspeth, N.Y.
894-5150

X RAY TECHNICIAN
DOCTORS GROUP
Salary Open
Call 914 - 723-5566
Between 9 AM and 4 PM.

AUTOMOBILIŲ PATAISYMO ir NUDAŽYMO
reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.
Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N.Y. 111227
Tel. 894-4188

MALDAKNYGĖ
DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS
PREL. PR. JURO
Pataisytas III leidimas
Išleido Tėvai Pranciškonai
640 pusl. Kaina 2 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progomis. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjus adresu:
Franciscan Fathers
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N. Y. 11221

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

H. W. MALE

CARPENTERS and CARPENTER FOREMAN
Union - Steady. Work in N. Y. C. and Lower Westchester TU 6-0560

FRUIT and VEGETABLE MAN
Exp
Good pay Live wire
Open Stand
Call 236-9735 ask for Sam

ALUMINUM FOUNDRY
needs molders and helpers
Apply at George L. Meade, Foundry Co., 244 South Road, Bedford, Mass.

WAREHOUSE MAN
Abbey rents seeks man to maintain orderly warehouse. Must operate fork lift, have Chauffeur's license and have mechanical ability. Command of English necessary. ABBEY RENTS 31-11 20 Rd. Astoria, Qns. RA 1-6666

GENERAL FACTORY HELP
Laundry work steady nice working conditions
PROSPERITY LAUNDRY
48-12 25th Street
AS 4-0300 - 9 - 12

GENERAL FACTORY HELP
Will train, Day and Night Shift
Ne experience necessary
KOLBI POLY BAG MFG., CO.
747 Evergreen Ave. Brooklyn, N.Y.
HI 3-6400

Machinist Jigmill operator model 4B $4.35 per hour, many fringe benefits. Company in business 80 yrs., own product, no jobbing work. Potdevin Machine Co. Teterboro, N.J. Apply anytime bet. 7 AM - 4:30 PM or call for appointment 201-288-1941 Equal Opportunity Employer

AUTO MECHANIC
Full or Part Time, days only. Good salary, excellent working conditions and fringe benefits — Call 848-9850 LOUIS SERVICE STATION, 8601 Liberty Ave., Ozone Park.

GENERAL FACTORY HELP
Steady nice working conditions
Call 274-0300 ask for Lucy Rosa
PROSPERITY CLEANERS
4812 25th Avenue
Long Island City

SHIPPING CLERK
with some experience
bright intelligent man wanted
Also WAREHOUSE HELPER in office furniture, strong. Steady job, nice working conditions DI 9-2370.

SERVICE

5 BORO INVESTIGATION SERVICE
MATRIMONIALS and MISSING PERSONS
665 New York Ave. Brooklyn
Call 467-5510

MIKE'S Music and Electric Center We repair all makes Radio or TV's Black & White or Color take in. We also trade your old set for reconditioned one. Call any hour. — 1444 Broadway Brooklyn. Call 491-9186

BBB CO.
FLOOR WAXING
Scraping porter
Cleaning rug shampoo Mothproof
All work guaranteed
Call 994-4932 or 881-2531

Gaus kojinių

Austras bankininkas Schultzas sugriuvo prieš pat užvažiuojant automobiliui. Devyniolikmetė mergina šoko ir nutempė jį, bet sugadino savo nailonines kojines.

Bankininko valia mergina už tai visam gyvenimui bus aprūpinta kojinėmis.

Berniukų stovykla prie Atlanto

Visi berniukai nuo 8 metų iki 15 metų kviečiami atsigaivinti kūnu ir siela, sustiprinti savo patriotinę dvasią Pranciškonų vedamoje stovykloje Kennebunkport, Maine. — Stovykla veikia nuo birželio 27 d. iki liepos 25 d. Atlanto bangos ir erdvus baseinas laukia jaunimo!

Dėl registracijos ir informacijų kreiptis:
FRANCISCAN MONASTERY
Kennebunkport, Me. 04046 *Tel. (207) 967-2011*

PODAROGIFTS, Inc.

GEROS NAUJIENOS!

Mes vėl priimame užsakymus šaldytuvams:

ŠALDYTUVAI

2181	Zil-Moskva 240 Ltr.	$236.33
2182	Oka-3 200 Ltr	212.11
2183	Yuryzan 175 Ltr	196.00
2184	Orsk (KX-0100) 120 Ltr	191.89
2185	Minsk-2 119 Ltr	169.67
2186	Biryusa 160 Ltr	191.89
2187	Mir 125 Ltr	161.56
2188	Saratov 2, 85 Ltr	111.11
2189	Dnepr or Donbas, 165 Ltr	151.56

PUIKIOS DOVANOS!

Motociklai — Motoriniai skuteriai
Motoriniai dviračiai

MOTOCIKLAI

2111	Ural-2 M-63 U su šoniniu automobiliu	771.60
2112	K-750 M su šoniniu automobiliu	740.74
2113	Jupiter IZH-2 su šoniniu automobiliu	377.11
2114	Jupiter IZH-2	270.89
2115	IZH-Planeta su dviem sėdynėm	258.33
2116	Voskhod su dviem sėdynėm	203.33
2117	M-105, 1 cilindras, 7 HP, 123.5 c.c.	145.83

MOTORINIAI SKUTERIAI ir MOTORINIAI DVIRAČIAI

2121	Tula-Tourist, 10 HP, 199 c.c.	225.00
2122	Viatka VP-150 M, 6 HP, 148 c.c.	145.89
2123	Riga-3, 2 HP, 55 c.c.	79.22

Pristatoma TUOJAU — skubinkite savo užsakymus į

PODAROGIFTS, INC.
220 PARK AVE. SOUTH
NEW YORK, N.Y. 10003
212 - 228-9547

arba į prie jos prisijungusią firmą:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036
Tel.: 212 CI 5-7905

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel.: 212 - 581-6590 / 581-7729

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5-3455

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULES KRAUTUVES 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-66 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-8070

DARBININKAS

Visuomenės ..... GL 5-7068
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923

Darbininkas kitą savaitę dėl Šeštinių privalomos šventės išeis tik vieną kartą — trečiadienį.

NEW YORKO NAUJIENOS

Antanina Andrashunas, 81 metų, mirė gegužės 6. Gyveno, Brooklyne. Laidotuvės iš Garšvos šermeninės, 231 Bedford Ave. Brooklyn, šeštadienį, gegužės 10. Mišios Apreiškimo bažnyčioj 10 val. ryto. Po mišių kūnas pervežamas į Šv. Jono kapines. Velionė paliko gimines: Ann Sabas, Ann Tarmey, Mildred Romeo ir kitus.

Kazys Kraus - Kryžinauskas, 74 m. gyv. Woodhavene, N .Y., mirė gegužės 4. Palaidotas iš Šv. Tomo bažnyčios Cypress Hills kapinėse gegužės 7. Nuliūdime paliko žmoną Uršulę, dvi seseris Juzę Čepaitienę Brooklyne ir Veroniką Mažeikienę Lietuvoje bei kitus giminaičius. Šermenimis rūpinosi Šalinskų šermeninė.

Dail. Juozas Šukys staiga mirė gegužės 6 d. savo namuose, ištiktas širdies priepuolio. Palaidotas gegužės 9 Veteranų kapinėse. Velionis buvo baigęs skulptūrą, bet gražiai vertėsi komerciniu menu. Paliko žmoną Jūratę, sūnų Algį ir dukrą Eglę brolį Albertą ir kitus gimines.

Sveikata veltui bus tikrinama gegužės 13, antradienį, nuo 2 val. popiet iki 9 val. vak. Williamsburg-Greenpoint Health Center patalpose, 151 Maujer St., Brooklyn. Bus peršviečiami plaučiai, patikrinamas matymas ir girdėjimas, daromi glaucoma ir kraujo tyrimai. Taip pat bus duodami patarimai mitybos klausimais. Psichiatras atsakys į klausimus protinių pakrikimų atžvilgiu. Teikiami patarimai kaip gydytis iš alkoholizmo. Vyresni negu 35 m. amžiaus bus registruojami cukrinės ligos tyrimam. Šiuos tyrimus veltui teikia Sveikatos departamentas sveikatos dienos proga.

Kan. Mečislovo Sandanavičiaus 5 metų mirties sukaktuvės sueina gegužės mėn. Gedulingos mišios už jo vėlę bus aukojamos gegužės 10, šį šeštadienį, 9 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje, Brooklyne. Kanauninko, buvusio Kauno kunigų seminarijos profesoriaus, mokiniai, draugai ir artimieji prašomi dalyvauti mišiose ir kartu pasimelsti. — Brolienė Emilija Sandanavičienė ir vaikai.

Neringos ir Tauro tuntų sueiga įvyks gegužės 18 d. 11 val. Viešpaties Atsimainymo parapijos salėje, Maspethe, N. Y.

Rožės ir Vyto Kondrotų bute, 42 Hendrix St., Brooklyn, N.Y., penktadienį, tarp 12 ir 3 val. popiet vagys išplėšė turto už 600 dol. vertės, o iš jų nuomininkų už 700 dol. vertės. Policija tiria nusikaltimą.

Julija Terebeizienė, gyv. 180 Hale Ave., Brooklyn, N. Y., išbuvusi 4 savaites ligoninėje, pereitą sekmadienį parvežta namo ir gydosi gydytojo priežiūroje.

Highland Park sekcijoje parduodamas mūrinis 6 šeimų namas. Kiekvienas butas iš 4 gražių kambarių. Namas turi centrinį šildymą. Parduodamas už prieinamą kainą dėl senumo. Kreiptis: Mr. P. Tumenas, 262 Cleveland St., Brooklyn, N.Y. 11208.

Dviejų asmenų šeimai reikalingas nedidelis butas. Pageidaujama prie gero susisiekimo Brooklyne ar Queens apylinkėse. Informacijai skambinti vakarais 861-1656.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondo valdyba, išleidusi anglų kalba veikalą "Lithuania 700 Years", su redaktoriumi dr. A. Geručiu atsisveikinant. Iš k. į d. L. Tamošaitis, S. Sirusas, J. Kiaunė, dr. A. Gerutis, A. Senikas ir LNF pirm. E. Čekienė.

Veikalas kainuoja 12 dol. Per LNF užsisakant — 10 dol. Čekį rašyti: Lithuanian Independence Fund Inc. — 87-80 96th Street Woodhaven, N.Y. 11421. Norintieji knygą platinti, kreipiasi tuo pačiu adresu. Tai vertinga dovana nebekalbantiems savo tėvų kalba vaikams ir amerikiečiams draugams.

KAIP VYKDOMAS LIET. FONDO VAJUS NEW YORKE?

Visose lietuviškose kolonijose dabar vykdomas Lietuvių Fondo vajus. Norima kuo greičiau surinkti milijoną dolerių, nes tada kasmet lietuviškiem kultūros reikalam atiteks apie 70,000 dol. Tai didelė suma kuri ateis savaime iš milijono procentų, investavimo pelno. Tad ir verta paskubėti, kad kuo greičiau pasiektume vieną milijoną dol.

New Yorkui nustatyta kvota yra nemaža — 120,000 dol. Iki šiol surinkta tik 40,000 dol. Reikia tad stoti į darbą, kad būtų išpildyta visa kvota, — reikia skelbti vajus, rinkti pinigus, nes jie patys neateina.

Susidaręs vajaus platus komitetas, kuriam pirmininkauja dr. J. Kazickas, vienas iš stambiausių Fondo rėmėjų, pasirinko šiam vajui naują formą — surengti didelę iškilmingą vakarienę pirmaeiliame šio miesto viešbutyje.

Vakarienės — banketai ir kitur rengiami, ir Lietuvių Fondui duoda nemažas sumas. Tokicje Chicagoje kasmet surengiama vakarienės, ir iš jų Lietuvių Fondui lieka apie 20-30 tūkstančių.

Tai paskatino ir New Yorke surengti banketą, surengti gražiame Waldorf Astoria viešbutyje, nes pagaliau vieną kartą turime išeiti į gražesnes didesnes sales. Jau esame tiek finansiškai pajėgūs.

Kaip patekti į šį vajaus banketą?

Taip yra — neužtenka nusipirkti tik bilietą. Pirmiausia reikia pasidaryti Lietuvių Fondo narių. Gi narių pasidarysi tada, kai Fondui paaukosi 100 dol. Tada jau gali eiti į banketą, dviem asmenim vakarienės išlaidom sumokėjęs 25 dol. Ši 25 dol. suma yra žemiau savikainos, nes viešbutis juk pirmaeilis.

Kas bus bankete?

Į banketą atvyksta Lietuvių Fondo pirmininkas **dr. A. Razma** iš Chicagos. Jis pasakys trumpą kalbą.

Lietuvių Fondas yra skirtas lietuviškiem kultūros reikalam, tad ir šiame bankete bus meninė programa. Dainuoja solistas **Stasys Citvaras.** Dainuoja ir **Violeta Bendžiūtė** iš Philadelphijos, kurios įdainuota šokių plokštelė turėjo tokį gražų pasisekimą. Akomponuoja **Aleksas Mrozinskas.** Šokiam groja **Joe Thomas** orkestras.

Visi šie programos dalyviai supranta, kokiais tikslais rengiamas šis banketas, — visi jie savo darbu, auka prisideda prie šio vajaus.

▼

Kviečiami visi prisidėti prie šio vajaus. Taip yra, kad mum paskirtos kvotos niekas kitas nesurinks, mes patys turime ją sudėti. Sudėkime kuo greičiau. Tada visiem bus lengviau ir maloniau. Stokime visi nariais į Lietuvių Fondą, visi ateikime į šį pavasario banketą!

Aukas siųsti: Lithuanian Foundation, c/o Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Ave., New York, 10036. Čekius rašyti Lithuanian Foundation vardu.

Informacijos reikalais skambinti šiem asmenim: Jadvygai Vytuvienei — VI 6-2980, Jurgiui Montvilai —321-4309, Henrikui Miklui — (516) HU 2-0196, New Jersey valstybėje: kun. V. Dabušiui — (201) 684-4892. Stalus užsisakyti pas Jonę Kiaunienę, tel. (212) 658-4334.

A. Kezio, S. J., tris nuotraukas paėmė Moderniojo Meno muziejus, New Yorke.

Lietuvių Fondui po 100 aukojo: Iš Patersono, N. J., Antanas Rugys, LB Patersono apylinkė, M. Latvienė, M. Kulikaitienė savo vyro Igno Kulikaičio atminimui, kun. V. Dabušis (tuo padidinęs savo įnašus iki 200 dol.), Marija Šaulienė savo vyro Vinco Šaulio prisiminimui —50 dol., kitus 50 įneš metų pabaigoje. Iš New Yorko ir kitų artimų apylinkių: Juozas Gruodis, Jūratė Kazickaitė, Vytautas Banelis, Stefa ir Adolfas Dimai, Jonas Rūtenis, J. Šišai, V. Oniūnas, Stepas Zobarskas, Aleksandras Vakselis, Jadvyga ir Antanas Vytuviai ir N. N. — 200 dol.

LIETUVIŲ FONDO VAJAUS
PAVASARIO BALIUS
gegužės 17 d.,
šeštadienį
WALDORF ASTORIA VIEŠBUTYJE
Jade Room, Park Avenue ir 50th Street
MANHATTANE
Banketo metu dainuoja solistai VIOLETA BENDŽIŪTĖ ir STASYS CITVARAS. Šokiams groja Joe Thomas orkestras.
—— Pradžia 7:30 v. v. ——
Informacijų reikalais skambinti:
Jadvyga Vytuvienė — VI 6-2980; Jurgis Montvila — 321-4309
Stalus užsisakyti pas Jonę Kiaunienę — tel. 658-4334

New Yorko Skautams Remti Komitetas
gegužės 10 d.
8:00 val. vak.
MASPETHO PARAPIJOS SALĖJE
64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y.
rengia
tradicinį
PAVASARIO BALIŲ
Šokiams gros JOE THOMAS orkestras • Namuose pagaminti užkandžiai • Veiks bufetas • Įėjimas asmeniui $7.50
Užsakymus ir pinigus siųsti šiais adresais:
VIKTORIA BALIŪNIENĖ, 12 Berryhill La. Bethpage, N.Y. 11714
Tel. 516 - 731-0404
VYTAUTAS KATINAS, 85-08 104th St., Richmond Hill, N.Y. 11418
Tel. VI 6-1210

LAISVĖS ŽIBURIO
šaunus 3 m. sukaktuvinis
KONCERTAS—ŠOKIAI
gegužės 24 d.
7:30 v. v.
MASPETHO PARAPIJOS SALĖJE
64-14 56th Road Maspeth, N. Y.
• DAINUOJANČIOS RŪTOS iš Waterbury, Conn.
• NEW YORKO VYČIŲ TAUTINIAI ŠOKIAI
• Gros KAZLO orkestras. Šokių konkursas su pryzais.
—— Veiks bufetas ——
Kariams ir moksleiviams 2 dol.
ĮĖJIMAS — 3 dol.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS
sukaktuvinio seimo
BANKETAS—BALIUS
įvyks š.m
gegužės 31 dieną, 8 v. vak.
HOTEL ROOSEVELT
Madison Ave. ir 45th Street
NEW YORK, N. Y.
Vakarienės metu dainuos sol.
IRENA STANKŪNAITĖ
Gros JOE TOMO orkestras
Stalai užsisakomi ir kvietimai gaunami pas dail. J. Bagdoną — tel. 441-2374 ir pas P. Paprocką — tel. MI 7-9070.
Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę gausiai atsilankyti.
(Rūbai vakariniai)
RENGIMO KOMITETAS

Kviečiame į
dinamiškus
JAUNIMO PAVASARIO ŠOKIUS
kurie įvyks šeštadienį,
gegužės 17 d.
6:30 - 11:30 val. vak.
APREIŠKIMO PARAPIJOS SALĖJE
Gros Allied TR-1040,
bus užkandžiai ir smagiai praleisite laiką.
Jaunimas atvyksta iš įvairių Amerikos ir Kanados vietovių.
Sendraugiai ir tėvai,
norėdami sutrypti šokį,
taip pat kviečiami.
Įėjimui reikia $1.25, šypsenos ir pasilėjusių kojų!
Ruošia
New Yorko moksleiviai ateitininkai
su tėvų komitetu.

BOSTONO ŽINIOS

SVAIJONĖ TAPO TIKROVĖ

(*atkelta iš 6 psl.*)

Namaksy, vienas iš pirmųjų nuosavybės apdraudos sav., Bronis Kontrim, a.a. jo tėvo atminčiai, Mr. ir Mrs. Stanley Michelson, Alfonsas ir Aleksandra Baikai, Victor Thomas, Cambridge liet. klubo pirm., Mr. ir Mrs. C. Plevokai, Stanley Klinga, Morta Šaparnis ir sūnus Pranas, Vincet Yankus, Mrs. Anna Palby, George C. Stukas, fotografas, Antanina Kopas, a.a. jos vyro atminčiai, Anna ir Martin Dapkus ir Son Robert, M ir T Oil Company, Inc., atminčiai a. a. Peter Brukas-Brooks, Andrew Brooks, Mary A. Mickewicz, Mr. and Mrs. J. Puzinas, Consolidated Elevator Co., Inc., Adolfas ir Veronika Ivanauskai, Pranas Lingis, Stephen Roklan, Longinas Gedraitis, Nellie Teuton, Mr. ir Mrs. A. Miškinis, Vincas J. Pupolaigis, Kazimieras Zaganevičius, a.a. Stanley Wierbicki atminčiai, Juzė Valungevičienė, Stanley M. Lancewicz, Marija ir Jurgis Jurėnai, Stephen Darius Post No. 317, Antanas Rimkus, F. Gerulskis, Myopia Club toniko gamintojas, Jonas Andriūnas, D. L. Galanie, General Contractor, Matthew Vilkonis, L.D.D. 21 kuopa, Stanley Kiškis, Winrox Vending Co., Inc. Charles Adams-Adamkevičius ir Steponas Kontautas.

Po 50 dol. įnešė: Antanas Matjoška, klubo sekr., Cilia ir John Shilalis, klubo direkt., Petras Bliumas, kontrolės kom. narys, South Boston Gazette, W. J. Casey šeima, Mr. Mrs. W. Gaston, Juozas Bakšys, radijo ir televizijos mechanikas, Martynas ir Marijona Gainai, Joseph N. Trušas, Julija ir Juozas Vinciūnai, Antanas Ginčiauskas, Karolis ir Petronelė Vasiliauskai; Charles Švagdys, 30 dol.; Marijona ir Povilas Žiroliai, Aleksandras ir Ona Misaičiai, Antanas Gvazdikas ir Joseph P. Bernatonis — po 25 dol.

Gegužės 18, sekmadienį, įvyks keltuvo dedikacijos ir statybos fondo rėmėjų pagerbimo iškilmingas banketas, savame name, trečio aukšto auditorijoje, 5 val. vak. Banketo metu bus gera proga tapti keltuvo statybos fondo rėmėjais.

Pernai lapkričio 10 Consolidated Elevator bendrovė įteikė klubo vadovybei keltuvo raktus. Nuo to laiko keltuvas kursuoja puikiausiai, be jokių trūkumų.

Draugijos mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 15. Po susirinkimo — kavutė ir užkandžiai. **S.K.G.**

BOSTONO TEATRAS PAKELIA UŽDANGĄ

Šį sekmadienį, gegužės 11, Bostono Lietuvių Dramos Sambūris pakelia uždangą ir Liet. Piliečių Draugijos III aukšto salėje vaidina du vienaveiksmius veikalus.

Švedo veikalas

Pirmasis veikalas — **Stipresnioji** — yra parašytas žymaus švedo dramaturgo **Augusto Strindbergo,** kuris pagarsėjo 19 amž. gale ir savo dramomis darė įtakos visai Europai. Mėgsta jis gvildenti moterų pergyvenimus. Ir šiame veikale — visi personažai tik moterys.

Šiame veikale vaidina: Rita Ausiejūtė, Birutė Vaičjurgytė, Birutė Adomavičiūtė.

Lietuvio veikalas

Lietuvoje yra pagarsėjęs dramaturgas **Kazys Saja.** Sambūris čia pristato jo vienaveiksmę tragikomediją **"Maniakas".**

Šis maniakas vairuoja traukinį, kuriame į pražūtį važiuoja įvairiausi visuomenės atstovai. Čia veikia: mašinistas, gydytojas, pareigūnas, aktyvistas, valdininkas, profesorius, šungaudis, madam, artistas, keleivė.

Šiame veikale vaidina: Jurgis Jašinskas, Bronius Mikonis, Jonas Valiukonis, Birutė Vaičjurgytė, Edvardas Mickūnas, Norbertas Lingertaitis, Gytis Gavelis, Irena Žukauskienė, Antanas Januška, Birutė Adomavičiūtė.

Veikalus stato

Šiuos abu veikalus režisuoja aktorė **Aleksandra Gustaitienė,** dekoracijos — **dail. Viktoro Vizgirdos,** šviesos ir garso efektus tvarko filmininkas **Romas Šležas,** grimas — teatralo **Stasio Santvaro.**

Vaidinimas pradedamas punktualiai 4 val. Po vaidinimo tuose pačiuose namuose bus vaišės, kuriose galės taip pat visi dalyvauti.

Bostono Lietuvių Dramos Sambūris turi savo gerą vardą ir yra pastatęs visą eilę veikalų. Jų vaidinimai žmonių mėgstami. Reikia tikėtis, kad ir šie du veikalai neapvils žiūrovų.

Spalvotoje TV — vėl nauji pagerinimai. Pirkitės geriausią — Zenith. Pataisymai Jūsų bute fabriko mechanikų. Pasirinkti galite 666 — 5th Ave. Sąžiningai ir pigiau pirksite per: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. 516 757-0055.

Graži ir vertinga dovana. Vyriški šveicariški HY MOSER 18 karatų aukso, 25 akmenų, automatiški, su kalendorium, incabloc laikrodžiai, naujausios gamybos ir mados, parduodami labai žemomis kainomis su garantija. Dėl katalogų ir informacijų rašyti: S. V. Štaras — Importer, 23 Mendon St., Worcester, Mass. 01604.

• • • •

Pirmoji šių metų ekskursija organizuojama pas T. Pranciškonus Kennebunkport, Maine, Vainikų dienos savaitgalyje — gegužės 30, 31 ir birželio 1

Ekskursijoje gali dalyvauti iš New Yorko, Elizabeth, Newark, Linden, Kearny bei New Haven. Susibūrus keletui asmenų, autobusas sustos gegužės 30 d. 11 val. ryto prie lietuvių bažnyčių Elizabeth ir Kearny, N.J.; Brooklyne prie pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave., 12 val. dienos.

Kelionė, nakvynės viešbuty ir 4 kartus valgis — asmeniui 38 dol. Bus aplankomos šventovės La Salette, Ipswich, Mass., nauja koplyčia Kennebunkport, Maine, dalyvaujama šv. Antano gimnazijos mokslo metų pabaigos programoj — išleistuvėse. Vykstama su patogiu ir moderniškų autobusu. Grįžtama birželio 1 d. vakarą.

Rezervacijom kreiptis į Tėvą Petrą Baniūną, 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221 — telef. (212) GL 2-2923, vakarais GL 5-7068; M. Shalins — VI 7-4499; J. Ulrich — 478-7642.

• • • •
• • • •
• • • •